

PAMÁTNÍK LIDICE

Výroční zpráva za rok 2018

PAMÁTNÍK LIDICE

OBSAH

1. ÚVOD	2
2. KONTAKTNÍ ÚDAJE A PERSONÁLNÍ ZASTOUPENÍ	4
3. PAMÁTNÍK LIDICE A JEHO ČINNOST	7
3.1. 76. VÝROČÍ VYHLAZENÍ OBCE LIDICE	8
3.2. SBÍRKOVÁ ČINNOST	9
3.3. VÝSTAVNÍ ČINNOST	12
3.4. PUBLIKAČNÍ ČINNOST	27
3.5. EDUKAČNÍ ČINNOST	32
3.6. NÁVŠTĚVNOST	41
3.7. PREZENTACE	44
4. PAMÁTNÍK LEŽÁKY A JEHO ČINNOST	55
5. KP LETY U PÍSKU	68
6. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY	69
7. TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST	73
8. VÝHLED NA ROK 2019	75

1. ÚVODNÍ SLOVO

Památník Lidice si v roce 2018 připomínal 76. výročí od tragických událostí vyhlazení obce Lidice (10. 6. 1942) a vyhlazení osady Ležáky (24. 6. 1942).

Na počátku roku proběhl **převod KP Lety Muzeu romské kultury**. Památník Lidice spravoval KP Lety od roku 2009 a v průběhu necelého desetiletí byla v Letech vybudovaná celá řada nových objektů ve formě replik lágrových ubikací, které sloužily jako expozice a sociální zázemí pro návštěvníky. Za dobu správy KP Lety Památníkem Lidice ho navštívilo 79 564 návštěvníků.

V roce 2018 byl dokončen dlouho řešený **výkup pozemků v Ležákách** od paní Hany Klimkové, které jsou součástí pietního území. Proběhla jednání na Ministerstvu kultury i na Ministerstvu financí. Velmi musím poděkovat za součinnost a podporu Odboru muzeí a jeho vedoucímu Pavlu Hlubučkovi.

Památník Lidice realizoval také řadu výstavních akcí. **46. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice** byl se svými téměř 30 000 účastníky rekordním. Přispělo k tomu nepochybně i téma **Vody**, zvolené ve spolupráci s pracovníky kanceláří UNESCO na Ministerstvu zahraničních věcí i na Ministerstvu kultury na základě vyhlášení Dekády vody OSN.

Z krátkodobých výstav uvedu výstavu tvorby **Martina Zeta: S Čechy jsem skončil**, která byla připravená v roce 2018 a slavnostně otevřena 13. 12. 2018, a potrvá do 2. 5. 2019. Výstava je pozoruhodná svým zaměřením na téma Lidic a také na zkoumání vlivu politiky na umění a možné vzájemnosti tohoto vlivu.

Velký nárůst zaznamenaly edukační aktivity památníku Lidice. Památník Lidice zůstal i v roce 2018 zařazen do tzv. Pokusného ověřování: Vzdělávací programy paměťových institucí do škol. Úspěšná byla také mezinárodní vědomostní soutěž **Lidice pro 21. století**. Soutěž má unikátní organizační formu, žáci a studenti se jí účastní přímo na školách, kde zodpovídají otázky přístupné v internetové databázi. Dále prokazují pochopení dat sepsáním eseje. Do soutěže se přihlásilo téměř 19 00 dětí. Slavnostní vyhlášení proběhlo v Kladně.

Velký ohlas měly také sportovně-vědomostní **memoriály Josefa Štůlíka a Karla Kněze** pořádané v Památníku Ležáky.

Památník Lidice se zapojil do oslav 100 let české státnosti. V době od dubna do listopadu sázeli čestní hosté růže do **Záhonu republiky**. Vyjadřovali tak svůj zájem o odkaz Lidic a poslání Památníku Lidice. K založení záhonu nás inspirovala kniha Malý princ, kterou v roce **1942** sepsoval a v roce 1943 vydal Antoine de Saint-Exupéry. Jedna z kapitol je věnovaná růži a malý princ v ní hledá odpověď na otázku, co je v životě důležité? Zda má smysl považovat za důležitou jednu růži z mnoha tisíců jiných. Odpověď mu dává liška: „Tady je to mé tajemství, úplně prostinké: správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné. A pro ten čas, který jsi své růži věnoval, je ta tvá růže tak důležitá. Lidé zapomněli na tuto pravdu, ale ty na ni nesmíš zapomenout. Stáváš se navždy zodpovědným za to, cos k sobě připojil. Jsi zodpovědný za svou růži.“

Od ledna 2018 také proběhla v Památníku Lidice organizační změna, která vede k větší přehlednosti a systémovosti práce. Oddělení Muzea a oddělení Lidické galerie byly zrušeny. Namísto toho vznikla k 1. 1. 2018 dvě nová oddělení. Sbírkové oddělení, které sdružilo kurátory sbírek, přičemž byla nově vytvořena pozice kurátora historických sbírek obsazená od 1. 7. 2018.

PAMÁTNÍK LIDICE

Druhým novým oddělením se stalo Oddělení prezentace, slučující funkce související s komunikací směrem k veřejnosti a návštěvníkům, a pracovníky tohoto oddělení se staly průvodkyně a pokladní, PR pracovník a vedoucí oddělení, která zároveň zastává pozici produkční.

Mgr. Martina Lehmannová
ředitelka

2. KONTAKTNÍ ÚDAJE A PERSONÁLNÍ ZASTOUPENÍ

Památník Lidice

příspěvková organizace Ministerstva kultury ČR

Tokajická 152

273 54 Lidice

IČO: 708 86 342

Tel. 312 253 088, 469 344 187

e-mail: lidice@lidice-memorial.cz, lezaky@lezaky-memorial.cz

www.lidice-memorial.cz, www.lezaky-memorial.cz, www.mdvv-lidice.cz, www.lidice21.cz

Zřizovací listina

vydaná na základě ustanovení § 31 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky) a rozhodnutí ministra kultury č. 15/2000 ze dne 6. prosince 2000, č.j. 9 261/2000, o zřízení příspěvkové organizace Ministerstva kultury PL, ve znění dodatků vydaných rozhodnutím ministra kultury č. 15/2004 podle ustanovení §10b odst. 1 písm. b) a násl. zákona č. 122/2000 Sb. č.j. 17 211/2004, rozhodnutí ministra kultury č. 2/2006 ze dne 13. prosince 2006 podle ustanovení § 10b odst. 1 písm. b) zákona č. 122/200 Sb. a § 3 zákona č. 203/2006 Sb. č.j. 17 751/2006 a rozhodnutím ministra kultury č. 2/2008 ze dne 27. května 2008 podle ustanovení § 3 zákona č. 203/2006 Sb. Č.j k č.j. 9261/2000, (úplné znění), rozhodnutí ministra kultury č. 3/2009 ze dne 18. června 2009, rozhodnutí ministra kultury č. 27/2010 ze dne 17. prosince 2010, rozhodnutí ministryně kultury č. 7/2012 ze dne 26. dubna 2012, rozhodnutí ministryně kultury č. 46/2012 ze dne 20. prosince 2012, rozhodnutí ministra kultury č. 1/2018 ze dne 28. února 2018, č.j. MK7144/2018 OM.

Zřizovatel:

Ministerstvo kultury ČR

Maltézské náměstí 1

118 11 Praha 1

PAMÁTNÍK LIDICE

Vedení Památníku Lidice

Organizační struktura:

Ředitel: Mgr. Martina Lehmannová

Zástupce ředitele: Mgr. Lubomíra Hédlová

Sekretariát ředitele: Klára Klímová

Ekonomické oddělení

Vedoucí: Ing. Kateřina Kohoutová do 30. 6. 2018

Vedoucí: Ing. Dagmar Kosová od 13. 7. 2018

Finanční účetní: Sylva Novotná

Oddělení prezentace:

Vedoucí: Renata Hanzlíková

Vztahy s veřejností/ PR manager: Bc. Filip Petlička

Průvodkyně/pokladní Památník Lidice:

Anna Dostálová

Kateřina Niekurzáková

Jana Pernerová

Ilona Svobodová

Kateřina Bayerová

Andrea Jirků

Eva Dingová

Zlata Juppová

Věra Stehlíková

Hana Pokorná

Sbírkové oddělení

Vedoucí: Mgr. Lubomíra Hédlová

Kurátorka sbírkových fondů: Mgr. Pavla Bechnerová, Ph.D. od 2. 7. 2018

Kurátor MDVV:

Jiří Mottl od 1. 2. 2018 do 31. 8. 2018

Lenka Zmeková od 1. 10. 2018

Administrativní pracovník MDVV:

Marie Borová

Dana Vondrušková

PAMÁTNÍK LIDICE

Edukační oddělení:

Vedoucí: Michaela Brábníková

Asistent: Eliška Dubnová od 1. 3. 2018

Oddělení správy majetku:

Vedoucí: Michal Šutinský

Projektová manažerka: Lenka Knorová

Oddělení Památník Ležáky

Vedoucí: Kamila Chvojková

Průvodkyně/pokladní Památník Ležáky:

Vlasta Solníčková

Hedvika Urbanová

3. PAMÁTNÍK LIDICE A JEHO ČINNOST

Hlavním posláním Památníku Lidice je péče o uchování trvalé vzpomínky na vyhlazení obce Lidice a osady Ležáky. PL spravoval současně památník v Letech. Tato náplň činnosti se v průběhu roku 2017 změnila. PL jeden objekt ztratil, ale jiný objekt získal. V průběhu roku 2017 proběhla příprava předání památníku v Letech Muzeu romské kultury. Zároveň byla dokončena rekonstrukce Rodinného domku č. 116 a na sklonku roku zde byla otevřena expozice, Stavíme nové Lidice. Pro návštěvníky je v PL připravena návštěva stálých expozic a pietních území:

Muzeum:

...a nevinní byli vinni – multimediální expozice otevřená v roce 2006 představuje okolnosti a průběh tragédie vyhlazení obce Lidice. Na expozici navazuje její volné pokračování v prostorách Pod Tribunou. Krátkodobé výstavy jsou prezentovány ve výstavní síni In Memoriam. Mezi služby návštěvníkům patří i poskytnutí průvodce pietním územím – v českém, anglickém, německém a francouzském jazyce. Průvodce seznámí návštěvníky s historií a provede je místy, kde se nachází společný hrob zastřelených lidických mužů, základy Horákova statku, základy bývalého kostela sv. Martina ze 14. století, základy školy a původní hřbitov. Na pietním území jsou umístěny i sochy a plastiky. Nejznámějším dílem je sousoší od akademické sochařky Marie Uchytlové „Pomník dětských obětí války“. Návštěvník také může využít po celém pietním území audio průvodce.

Galerie:

Remember Lidice – nová stálá expozice otevřená 9. 6. 2017 prezentuje díla tzv. Lidické sbírky. Vznik byl iniciován donací Reného Blocka, který PL předal 45 unikátních děl současného umění. Jedná se o typ tzv. dynamické expozice, která je v průběhu roku obměňována. Díky tomu je možné představit návštěvníkům i díla na světlocitlivých materiálech, které byly dosud uloženy v depozitáři. Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice - v hlavní výstavní sezóně, od června do listopadu, je umístěna v patře budovy galerie a jedná se o prezentovanou přehlídku dětských uměleckých děl. V roce 2017 se jednalo o výroční 45. ročník, kterého se účastnilo více než 25 000 dětí z 83 zemí světa. Jedná se o nejvýznamnější a nejrozsáhlejší přehlídku v republice a o jednu z nejvýznamnějších akcí tohoto druhu na světě.

V 1. patře Lidické galerie a současně ve vzdělávacím středisku byl návštěvníkům nabízen výběr z několika filmů: hlavní dokumentární film „Lidice“ a filmy na přání - „Noc delší než den“, „Druhý život Lidic“, „Lidické ženy vyprávějí“, „Ležáky 42“, „Nehodni žití. Cikánský tábor Lety 1942-43“ a mnoho dalších.

Rodinný domek č. 116:

Stavíme nové Lidice – nová stálá expozice otevřená 14. 12. 2017 otevírá zcela novou kapitolu historie Lidic. Představuje události, které následovaly po vyhlazení obce, sbírku na obnovu pořádanou ve Velké Británii, stavbu nových Lidic, architektonické řešení i politické pozadí.

Památník Ležáky:

Ležáky. Osada, která nemlčela – stálá expozice připomínající okolnosti a vyhlazení osady Ležáky.

Památník Lety:

Lety – život za plotem – stálá expozice v replice ubytovny pracovního tábora v Letech. Památník Lety byl 28. února 2018 předán Muzeu romské kultury.

PAMÁTNÍK LIDICE

Pracovníci Památníku poskytují informace a odborné konzultace studentům, badatelům, pracovníkům masmédií, ale i řadovým občanům z celého světa. PL spolupracuje při poskytování služeb s řadou institucí a organizací z domova i ze zahraničí.

3.1. 76. VÝROČÍ VYHLAZENÍ OBCE LIDICE

Dne 10. června 2018 uspořádal PL **pietní vzpomínku k 76. výročí vypálení obce Lidice**. Pietní vzpomínka začínala modlitbou kaplana pplk. Miloslava Kloubka. Hlavní projev přednesl předseda vlády České republiky pan Andrej Babiš. Závěrečné slovo patřilo předsedovi ÚV ČSBS Jaroslavu Vodičkovi. Vzdát úctu obětem vyhlazení Lidic u Hrobu mužů přišli zástupci velvyslanectví těchto států: Argentiny, Arménie, Azerbajdžánu, Běloruska, Bosny a Hercegoviny, Bulharska, Dánska, Finska, Francie, republiky Chorvatsko, Indonésie, Izraele, Japonska, Kanady, Kazachstánu, Koree, Lucemburska, Nizozemského království, Norského království, Peru, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Srbska, SRN, Švédska, Ukrajiny, USA a Velké Británie, dále zástupci vypálených obcí: Miřetice – Ležáky, Luká - Javoříčko, Leskovec, Tršice, zástupci Senátu Parlamentu ČR, Vlády ČR, Poslanecké sněmovny ČR, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva obrany, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství a Ministerstva kultury ČR a dále zástupci spolků či organizací. Během pietního dne převzala řada pozvaných osobností z rukou ředitelky PL **Pamětní odznaky** za spolupráci s Památníkem Lidice v uplynulých letech. Celkem bylo v objektu IN MEMORIAM, za přítomnosti čestné stráže Velitelství posádky Praha, uděleno 7 stříbrných odznaků.

Po pietní vzpomínce následoval 12. ročník celostátní přehlídky dětských pěveckých sborů, který zahájil pan senátor Zdeněk Berka, 1. místopředseda senátního Výboru pro vzdělání, vědu, kulturu, lidská práva a petice. Uměleckou záštitu nad loňským ročníkem převzal, a na úvod přehlídky vystoupil, pan Marek Ztracený. Celkem se představilo 14 dětských pěveckých sborů ze všech krajů České republiky a vystoupilo 633 dětí, které v úvodu zazpívaly státní hymnu. Všechny sbory pak jednotlivě předvedly své špičkové pěvecké umění a na závěr zazpívaly pro věrné diváky společné skladby.

Podle odhadu prošlo v tento den Památníkem Lidice na deset tisíc návštěvníků.

3.2. SBÍRKOVÁ ČINNOST

SBÍRKY

Sbírka PL je v současnosti rozčleněná do 4 podsbírek: Historická, Fotografická, Výtvarná a NKP Ležáky.

Na základě Smlouvy o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu uzavřené mezi Památníkem Lidice a Muzeem romské kultury dne 18. 12. 2017 došlo k převodu správy Kulturní památky Lety do péče Muzea romské kultury v Brně. Současně došlo rovněž k převedení podsbírek „Jiná KP Lety“ a k vyřazení sbírkových předmětů z této podsbírek ze Sbírky Památníku Lidice. Fyzické předání sbírkových předmětů proběhlo 12. února 2018.

V červenci 2018 bylo obnoveno pracovní místo historika – kurátora sbírkových fondů (0,5 úvazku), na nějž nastoupila Mgr. Pavla Bechnerová, Ph.D. Tato pracovní pozice nově obsahuje správu podsbírek Historická, Fotografická, NKP Ležáky a archivu PL. Proběhla mimořádná inventura celého fondu těchto podsbírek.

Podsíbírka „Historická“

K 31. 12. 2018 měla podsíbírka „Historická“ celkem 659 inventárních čísel sbírkových předmětů.

Sbírkové předměty pocházející z původních Lidic, které existovaly před 10. 6. 1942. Jsou to např.: - Dveře z lidického kostela sv. Martina - byly v r. 1942 použity při rabování nacistů v Lidicích jako pomůcka při převážení zvířat z Lidic - po r. 1945 nalezeny ve statku v Buštěhradě. - Hasičská stříkačka - v době lidické tragédie zapůjčena do sousední obce v Dolanech. - Doklady z původních Lidic např. - protokol o přestavbě lidické školy z r. 1888. - Tympány z lidického kostela - dar Josefa Holíka z Kladna. - Dřevěný vozík ze starých Lidic - nalezený při výzkumu etnografické školy. - Předměty, které byly nalezeny v místech původních Lidic po r. 1945. Drobné předměty např.: žehlička, klíče, zvonek, kořenka, tabulky s čísly popisnými, tabulky z vozů a koňských strojů, atd. - Pracovní oblečení a obuv lidických mužů bylo nalezeno ve skříňkách v dolech a hutích v Kladně, kde muži pracovali. - Občanské legitimace lidických mužů zastřelených na zahradě Horákova statku příslušníků rodin Horáků a Stříbrných dělníků z Lidic, kteří byli ze dne 9. na 10. června 1942 na noční směně v Kladně (a dodatečně zastřeleni 16. 6. 1942 v Praze Kobylisích) nalezeno na gestapu v Kladně. - Protektorátní pracovní knížky lidických mužů. - Rodné listy, oddací listy, domovské listy z Lidic, potravinové lístky, šatičky lidického dítěte, kabelka, atd. (darovány lidickými ženami a jejich příbuznými a známými). - Různé doklady podepsané farářem J. Štemberkou, rukopisy, poslední vůle J. Štemberky, (darovala vnučka sestry faráře Štemberky) a další dokumenty. Sbírkové předměty týkající se lidických občanů - Dopisy, které psaly lidické ženy z KT Ravensbruck a které jim posílali příbuzní do KT. - Různé drobné předměty vyráběné v KT Ravensbruck (zápisníčky, vyšívané kapesníčky, panenka ze zbytků látek, poukázky na zboží vězenkyň atd.).

Podsíbírka „Fotografická“

K 31. 12. 2018 měla podsíbírka „Fotografická“ celkem 5 957 ks sbírkových předmětů.

Soubor fotografií pocházejících ze starých Lidic darovaly do lidického depozitáře lidické ženy, které je získaly od svých příbuzných a známých. Tyto snímky nám přibližují život malé české obce a jejich obyvatel. Jsou zde zachyceny chvíle všední i sváteční: fotografie svatební, rodinné, církevní slavnost Božího Těla, kulturní život v obci, např. divadelní kroužek, dále sbírka dokumentuje sportovní dění v Lidicích (bylo zde mužstvo fotbalistů a hokejistů), také Sbor dobrovolných hasičů a

hasičský dorost. Mnohé z fotografií zachycují rok na vsi, práce v hospodářství a na poli, sklizeň a mlácení obilí, a také zabijačky. Dále můžeme vidět celkové fotografie Lidic, lidického kostela, školy a také školní snímky. Soubor fotografií ničení Lidic tvoří snímky dokumentující barbarskou likvidaci obce, hořící Lidice, vypálené domy, ruiny školy a kostela, ničení hřbitova a rabování hrobů. Nacházejí se zde snímky příslušníků Schutzpolizei na dvoře zničeného Horákova statku, důstojníci Wehrmachtu u vypálené novostavby manželů Špotových. Soubor fotografií tryzny zahrnuje snímky pietních aktů z let 1945- 1990. Je možné si prohlédnout fotografie prezidenta Edvarda Beneše při projevu u hrobu lidických mužů, dále odhalení pomníčku, který lidickým mučedníkům věnovali vojáci Rudé armády plukovníka Pankova, je zde zachycena lidická žena Anna Hroníková při projevu, jak vyzývá všechny lidi dobré vůle, aby pomohli najít lidické děti. V roce 1947, na 5. výročí Lidické tragédie, vítá návštěvníky pietní vzpomínky Marie Doležalová, dívka, která byla dána do německé rodiny na převychování. Soubor fotografií Výstavba tvoří soutěžní plány na nové Lidice, letecké snímky, vytyčení katastru nové obce, návrhy sadu, úprava pietního území, hledání základů Horákova statku, návrh pomníku lidických dětí, brigádníci pracující na výstavbě nových domů, dokončené domy a ulice. Soubor fotografií Delegace obsahuje snímky významných osobností a delegací, z celého světa, které navštívily Lidice např. britská delegace „LIDICE BUDOU ŽÍT“ Barnetta Strosse, když mu bylo uděleno čestné občanství Lidic, anglická delegace s Helenou Leferovou, mezinárodní setkání Ravensbrückých žen, atd. Soubor fotografií Jiné je složen ze snímků, které jsou spjaté s Lidicemi např. Ladislav Huřík, syn Vojtěcha Huříka, který měl v Lidicích Hornickou kapelu, plot z vrátek z Lidic, Památník Lidicím ve městě Callao v Peru 1972, náměstí v Montevideu, Jarmila a Marie Štulíkovy z Ležáků, rozbořené město Oradour ve Francii, foto lebek parašutistů, poprava K. H. Franka, atd. Soubor fotografií Ostatní mapuje poválečný život Lidic např. návrat lidických žen, návrat Hany Špotové, křest Jana Kučery prvního lidického dítěte, předání válečného kříže Lidicím, aj.

Podsbírka NKP Ležáky

K 31. 12. 2018 měla tato podsbírka 97 inventárních čísel.

Podsbírka obsahuje sbírkové předměty v listinné podobě (dopisy k jiným sbírkovým předmětům), fotografické podobě (soubory fotografií zachycujících některé pietní akty od r. 1945, stavbu tzv. hrobdomů na ležáckém pietním území), výškopisnou mapu ležáckého území z r. 1945 a ústřížky z balíčků pro vězně gestapa.

Podsbírka Výtvarná, tzv. Lidická sbírka

K 31. 12. 2018 měla tato podsbírka 565 inventárních čísel.

Stálá expozice výtvarného umění v Lidické galerii seznamuje návštěvníky s „Lidickou sbírkou“ – díly darovanými Lidicím od umělců z celého světa. Administrativně se jedná o podsbírku „Výtvarné umění“ sbírky PL. Díla se podařilo získat díky donacím jednotlivých autorů nebo mecenášů.

Sbírka umění v Lidicích byla založena v roce 1967, dvacet pět let po vypálení Lidic, a v roce 2017 oslavila padesát let od svého vzniku. Toto výročí zároveň korespondovalo se 70. výročí založení nových Lidic. 9. června 2017 byla otevřena nová stálá expozice Lidické sbírky pod názvem **Remember Lidice.**

Vznik sbírky úzce souvisí s poválečnou obnovou obce a následným každoročním připomínáním tragédie z roku 1942. Jedna z vůbec prvních aktivit směřujících k poválečné obnově obce vznikla ve Velké Británii - hnutí Lidice Shall Live (Lidice budou žít), k němu se poté připojovali spolky, hnutí i jednotlivci z dalších států. Hnutí Lidice Shall Live založil britský lékař a politik sir Barnett Stross

PAMÁTNÍK LIDICE

(1899–1967), jenž pro Lidice nezištně vykonal řadu významných činů. Stross připravil ke dvacátému pátému výročí lidické tragédie široce mířenou výzvu k založení sbírky umění pro Lidice, na niž měli reagovat umělci darováním svého díla.

Již v roce 1967 v reakci na Strossovu výzvu zorganizoval berlínský galerista René Block Hommage à Lidice, výstavu 21 umělců z tehdejšího západního Německa, jejichž díla byla následně do Lidic předána. O tři desetiletí později přivezl další soubor, 31 uměleckých děl, tentokrát pocházejících již ze sjednoceného Německa. Nazval jej Pro Lidice. V roce 2017 byly tyto dva soubory prezentovány společně s novou donací Remember Lidice, tentokrát 46 děl světových umělců – opět shromážděných a darovaných René Blockem.

K nejslavnějším dílům sbírky od autorů jako je Gerhard Richter, Joseph Beuys, Wolf Vostell, KP Brehmer, Konrad Lueg nebo Sigmar Polke, Dagmar Demming, Rosemarie Trockel, Thomas Ruff nebo Imi Knoebel, se letos připojili Lawrence Weiner, Rosa Barba, Sunah Choi, VALIE EXPORT, Alfredo Jaar, Sarkis a mnozí další.

ZÁPŮJČKY

Pro výstavu Flashes of the Future, konanou v Ludwig Forum für Internationale Kunst v CÁCHách, byla zapůjčena díla HP Alvermanna, Čekání na Norimberk II, a KP Brehmera, Německé hodnoty. Termín výstavy: 20. dubna až 19. srpna 2018.

Nebylo vyhověno žádosti o zápůjčku díla Gerharda Richtera, Strýc Rudi, pro výstavu The Younger Years of the Old Masters ve Staatsgalerie Stuttgart, a sice z toho důvodu, že dílo bylo v minulých letech často zapůjčováno na zahraniční i domácí výstavy a bylo učiněno rozhodnutí prezentovat jej po nějakou dobu na domácí půdě.

H. P. Alvermann – Čekání na Norimberk II.

3.3. VÝSTAVNÍ ČINNOST

STÁLÉ EXPOZICE

„... a nevinní byli vinní“

Stálá multimediální expozice v budově Muzea oslavila již 12. výročí existence. Při svém vzniku (otevření červen 2006) byla v České republice ojedinělým a nadčasovým projektem. Na jejím vytvoření se podílelo několik špičkových odborníků. Ideový záměr Dr. Jiřího Žalmana výtvarně zpracoval Mgr. Bohumír Prokůpek, historického scénáře se ujali Dr. Eduard Stehlík a Mgr. Michal Burian a autorem multivizí se stal dokumentarista Pavel Štingl. Expozice získala krátce po otevření hlavní cenu v rámci přehlídky Český interiér 2006 a Zvláštní cenu v soutěži Gloria Musaealis v kategorii Muzejní výstava roku 2006.

Remember Lidice

Stálá expozice v budově Lidické galerie byla otevřena 9. 6. 2017. Kurátorkou je Luba Hédlová, autorem grafického designu expozice i doprovodného katalogu Ondřej Bouška a autorem architektonického návrhu Richard Loskot.

Koncepce je založena na tématu vzpomínání – zapomínání – vzdalování se vzpomínek, jejich čistotě či nejasnosti. V celém prostoru se prolínají díla z různých časových období, nejde tedy již o chronologické vystavování. Některá díla jsou záměrně instalována mimo blízký pohled diváka, ve výšce nad ním, aby nebyla detailně rozeznatelná, stejně tak jako se nám mohou vzdalovat naše vzpomínky. Nová donace z roku 2016 obsahovala několik videí či zvukových a světelných instalací, které oživují prostor expozice. Ve stálé expozici jsou pravidelně obměňována vystavená díla na papíře (kresby, fotografie) a vystavovány nové akvizice, což mnohdy představuje např. čtvrtinu až třetinu celkového počtu vystavených děl.

K nejslavnějším dílům sbírky patří díla autorů jako je Gerhard Richter, Joseph Beuys, Wolf Vostell, KP Brehmer, Konrad Lueg, Sigmar Polke, Dagmar Demming, Rosemarie Trockel, Thomas Ruff, Imi Knoebel, Lawrence Weiner, Rosa Barba, Sunah Choi, VALIE EXPORT, Alfredo Jaar, Sarkis a mnozí další.

PAMÁTNÍK LIDICE

Ke sbírce je k dispozici stejnojmenný katalog Remember Lidice, v němž je reprodukováno 100 nejvýznamnějších uměleckých děl, stejně jako brožura – Průvodce Lidickou sbírkou.

Obměny stálé expozice Remember Lidice

Od otevření stálé expozice Remember Lidice jsou vystavovaná díla cca z 1/3 dvakrát ročně obměňována, aby mohl být návštěvníkům představen širší záběr uměleckých směrů, který sbírka obsahuje.

V dubnu 2018 byl představen např. soubor grafických prací Che Lidice Sia! od italské umělkyně Lii Baraldi Cucconi nebo zrestaurovaný obraz Achima Freyera Na různých rovinách.

Lia Baraldi Cucconi, Che Lidice Sia!

K významnému datu 28. října 2018 byla připravena prezentace odrážející několik výrazných okamžiků z historie sbírky. Prvním z nich je vzpomínka na samotného zakladatele sbírky sira Barnetta Strosse a také na díla, která on sám věnoval do jejího fondu při jejím založení v roce 1967. Tento sběratel a mecenáš s sebou přivezl téměř dvacítku děl britských výtvarných umělců, věnujících se převážně portrétní tvorbě, lidské figuře nebo krajinomalbě.

Ruskin Spear, Portrét Barnetta Strosse

Carl Weight, Irské ženy

Ruskin Spear, Loď míru

Michael Ayrton, Průmyslová krajina v Hanley

Další část byla věnována dílům, která byla do sbírky dodávána prostřednictvím našeho nejvýznamnějšího mecenáše Reného Blocka, v průběhu pěti desetiletí existence sbírky. Objevila se zde například německá poválečná avantgarda v čele s Gerhardem Richterem. Richterova olejomalba Strýc Rudi je asi nejznámějším dílem sbírky a byla vystavena po dlouhé době opět v Lidické galerii, po návratu ze světových výstav v Německu nebo Austrálii. Z výpůjčky se vrátilo rovněž satiricky dráždivé dílo KP Brehmera Německé hodnoty. Jiným příkladem je rovněž dlouho nevystavený objekt Asty Gröting pojmenovaný Ano, reprezentující německou tvorbu devadesátých let.

PAMÁTNÍK LIDICE

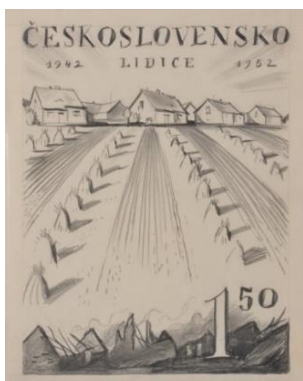

Gerhard Richter, Strýc Rudi

KP Brehmer, Německé hodnoty

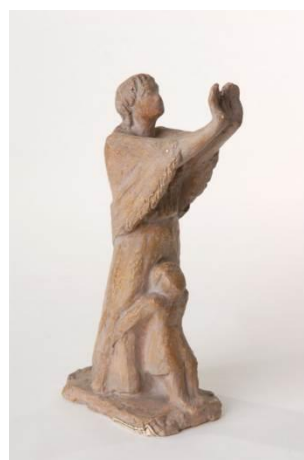
Třetí tematická část se váže k samotným Lidicím a jejich veřejné reprezentaci v malých i velkých formách: byly vystaveny modely pro sochy na lidickém pietním území a rovněž kresebné návrhy známek vydaných k lidickým výročím.

Pavel Šimon, návrhy na poštovní známky k 5. a 10. výročí Lidic

Karel Hladík, Studie k sousoší Mír

Bedřich Stefan, Studie k Lidické matce

Expozice bude v této podobě k vidění do června 2019.

PAMÁTNÍK LIDICE

Stavíme nové Lidice

Těsně po skončení války proběhla velká architektonická soutěž a podle plánů architektů Františka Marka, Václava Hliského, Richarda Podzemného a Antonína Tenzera byly budovány nové Lidice. Utopie architektonického řešení se setkávala s realitou politiky i každodenního života. Expozice Stavíme nové Lidice je tak významným příspěvkem nejen pro poznání poválečných dějin architektury a designu, ale podkřívá i dosud stále málo zmapovanou historii a politické pozadí poválečné obnovy Československa.

Expozice je pomyslně rozdělena do dvou zón. První zónou je původní bytový prostor, ve kterém se návštěvník ocitá v interiéru přelomu 50. a 60. let 20. století. Interiéry jsou vybaveny nábytkem, který patřil k tomu nejlepšímu v produkci poválečného Československa. Pro potřeby expozice darovali jednotlivé kusy lidičtí obyvatelé ze svých domovů. Díky jejich vstřícnosti se podařilo zkompletovat originální interiér tak, jak ho známe z fotografií. Navštívit tak lze obývací pokoj s jídelním koutem, kuchyni se spižírnu, koupelnu s toaletou a ložnici rodičů. Základní vybavení, které obsahoval každý dům, dodával do Lidic národní podnik Nový byt. Vybavení interiérů domů v Lidicích navázalo na dvě výstavy bytové kultury, které se prezentovaly v protektorátu v období války: Bydlení (1942) a Lidový byt (1943). Do doby těsně před koncem války spadá i návrh sedací soupravy od architektů Karla Koželky a Antonína Kropáčka, kteří ji vytvořili v rámci svého podniku České umělecké dílny. V roce 1946 byl tento soubor oceněn stříbrnou medailí na milánském Trienále.

Druhou zónou expozice jsou záměrně vizuálně nenápadné panely. Ty lze vysunout z prostoru za krycí deskou. Na panelech je zpracována tematika výstavby nových Lidic, zdejšího pietního území, Růžového sadu apod. Texty se věnují rovněž architektonické soutěži na výstavbu obce, což byla první veřejná architektonická soutěž v poválečném Československu, a je zde tematizována společenská úloha výstavby nových Lidic v rámci budování nové poválečné společnosti.

Z architektonického hlediska je analyzováno tvarosloví nové vesnice, hledání jejího ideálního rozložení, snaha o nalezení odpovídajícího výrazu vesnické architektury. Dalším tématem je osobnost sira Barnetta Strosse, zakladatele hnutí Lidice budou žít, které se významně podílelo na obnově Lidic. Jedná se o drobné sondy do jednotlivých projektů a jejich uskutečňování. Záměrem je divákovi přiblížit, jakým způsobem poválečná generace pohlížela na pamětní místo v národní historii a na jeho fyzickou podobu.

PAMÁTNÍK LIDICE

KRÁTKODOBÉ VÝSTAVY

Ve výstavní síni IN MEMORIAM:

Výstava Lidičtí muži v boji za svobodu, 5. 1. - 29. 5. 2018

Výstava seznamuje veřejnost s dosud neprávem opomíjenou kapitolou historie Lidic. Jen hrstka zasvěcených totiž ví, že se lidičtí zapojili do boje za svobodu Československa v obou světových válkách a vlast byli připraveni bránit i v osudném osmatřicátém roce. Výstava popisuje také významnou činnost lidičských mužů Josefa Horáka a Josefa Stříbrného, kteří se zapojili do boje za osvobození své vlasti.

Počet bannerů: 8 + 1 úvodní

Rozměry: 75 cm x 200 cm

Jazykové verze: český jazyk, anglický jazyk

Autor: PhDr. Eduard Stehlík

Výstava Lidice a doba prezidenta Osvoboditele, 1. 6. - 31. 10. 2018

Výstava představila život vesnice v letech 1918–1938. Konec první světové války a vznik samostatné Československé republiky byl doprovázen velkými nadějemi občanů v rodící se demokratický svět. Dvacetiletí hospodářského, kulturního a sociálního rozmachu se silně podepsalo na tváři mnoha města a obcí. Pramenná východiska života v Lidicích představuje farní kronika vedená farářem Josefem Štemberkou, pamětní kniha četnické stanice Buštěhrad a doplňující informace z torzovitých archiválií NKP-Archivu obce Lidice.

Počet bannerů: 8 + 1 úvodní

Rozměry: 80 cm x 200 cm

Jazykové verze: český jazyk, anglický jazyk

Autor: PhDr. Vojtěch Kyncl

PAMÁTNÍK LIDICE

Ve výstavní síni Pod Tribunou

Ve výstavní síni Pod Tribunou bylo počátkem ledna 2018 obnoveno pokračování stálé expozice „... a nevinni byli vinni“ s názvem **Lidice před rokem 1942**. Návštěvníci tak mohou vidět nejen řadu dalších dokumentů, ale i dochované trojrozměrné předměty z původních Lidic.

Výstava kaktusů a sukulentů – 10. ročník, 17. - 20. 5. 2018

Motto: „Daruj někomu – i nepříteli – kvetoucí minusculus (Rebutia minuscula), a je ztracen.“ A. V. Frič

Výstava představila kaktusy a další sukulentní rostliny členů Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů Kladno.

Tradice pěstování kaktusů v naší zemi sahá až do doby, ve které žil slavný „lovec kaktusů“ A. V. Frič, ale také známý oční lékař Dr. Thomayer a malíř J Seidl, který založil v roce 1922 „Spolek kaktusářů v ČR“.

Největší rozmach a vývoj kaktusářských organizací byl u nás zaznamenán od sedmdesátých let minulého století. Postupně se otevřela cesta kaktusářství tak, aby se mohlo rozvíjet svobodně a podle své vůle. Na podzim v roce 1990 byla v Olomouci vytvořena celostátní organizace s názvem Společnost českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů. Ke členství se v krátké době přihlásilo více než 80 organizací z celé republiky. Byla mezi nimi také organizace z Kladna, jejíž členové na výstavě tradičně prezentují své špičkové sukulentní rostliny z mnoha sbírek a umožní široké laické i odborné veřejnosti zajímavý pohled na tuto v mnoha směrech ušlechtilou zábavu.

PAMÁTNÍK LIDICE

V Lidické galerii

46. MEZINÁRODNÍ DĚTSKÁ VÝTVARNÁ VÝSTAVA LIDICE 2018, 1. 6. do 25. 11. 2018

Statistika ročníku – téma: Voda

Počet zaslaných příspěvků celkem: 29 967

Počet zúčastněných / oceněných zemí: 79 / 67

Počet zúčastněných organizací: 1 462

Celkem bylo uděleno 1 246 ocenění (168 medailí a 1 078 čestných uznání)

Z obdrženého počtu 29 967 exponátů ze 79 zemí udělila porota 1 246 ocenění včetně 168 medailí pro 67 zemí.

Porota 46. ročníku MDVV Lidice 2018 ve složení 13 porotců z ČR a 6 porotců zahraničních (Slovensko, Čína, Lotyšsko, USA, Rusko, Bulharsko) hodnotila ve 2 kolech – 22. 3. - 24. 3. 2018 (předvýběr prací) a 29. 3. – 31. 3. 2018 (konečné hodnocení prací) v Lidické galerii v Lidicích.

1. kolo poroty - 22. 3. - 24. 3. 2018

2. kolo poroty - 29. 3. – 31. 3. 2018

VERNISÁŽ 46. ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2018 se konala ve čtvrtek 31. května 2018 **v Lidické galerii za účasti velvyslanců a politických i kulturních osobností České republiky**. Zároveň se první rok výstava částečně přesunula i do Národního zemědělského muzea a zde byla slavnostně zahájena 1. 6. 2018

Doprovodný program vernisáže – Divadlo Studna, jízda kočárem

PAMÁTNÍK LIDICE

Vystoupení dětského sboru Mezinárodní školy Praha a oficiální přivítání účastníků

Medaile a předání slavnostní předání v kategorii do 4. let

Cena poroty ČR – ZŠ TGM Riegrova, Opava a Cena poroty zahraničí – OŠ Sveti Jurij Rogašovci, Slovinsko

Slavnostní přestřižení pásky

Slavnostní otevření výstavy v Národním zemědělském muzeu

PAMÁTNÍK LIDICE

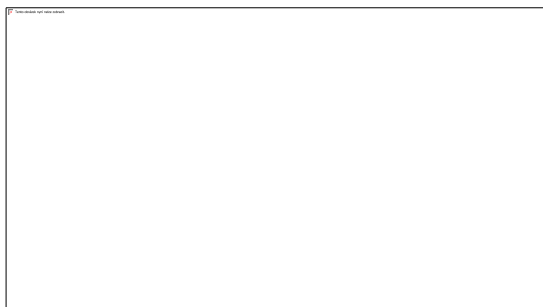
Prohlídka expozice v Lidické galerii

Prohlídka expozice v Národním zemědělském muzeu

Předávání cen 46. MDVV Lidice 2018 v zahraničí

Předávání ocenění Lucembursku, Lucemburk

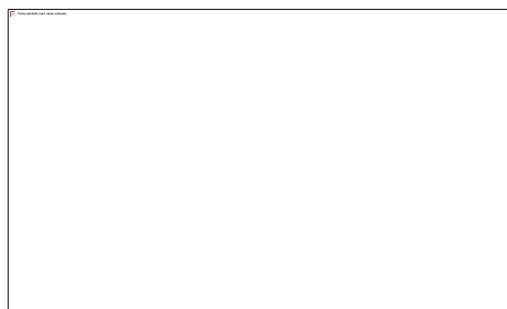
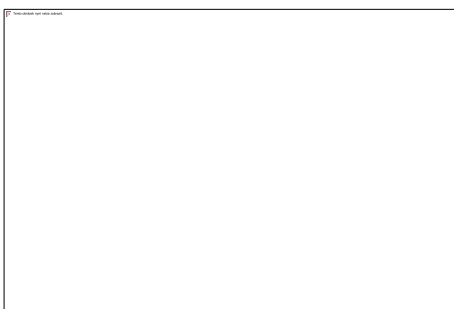
Předávání ocenění v Moskvě, Rusko

PAMÁTNÍK LIDICE

Předávání ocenění v Hong Kongu, Čína a ve Spojeném království, Londýn

Předávání ocenění v Estonsku, Tallinn a v Turecku, Istanbul

PAMÁTNÍK LIDICE

Výstava

Martin Homola, Domov můj. Svědectví portrétu, 14. 12. 2017 – 30. 4. 2018

Projekt Martina Homoly Domov můj – svědectví portrétu zahrnuje fotografie, jež jsou poselstvím naděje sdělovaného portréty těch, kteří přežili tragédie vyhlazení Lidic a Ležáku v roce 1942 a dodnes jsou mezi námi. V tvářích přeživších najdeme obrovskou životní energii, díky níž překonali útrapy totalitních režimů a také nadhled, odpuštění a usmíření, jež jsou nutnou součástí života. Výstava zprostředkovává výjimečnou možnost setkání s těmito pozoruhodnými lidmi.

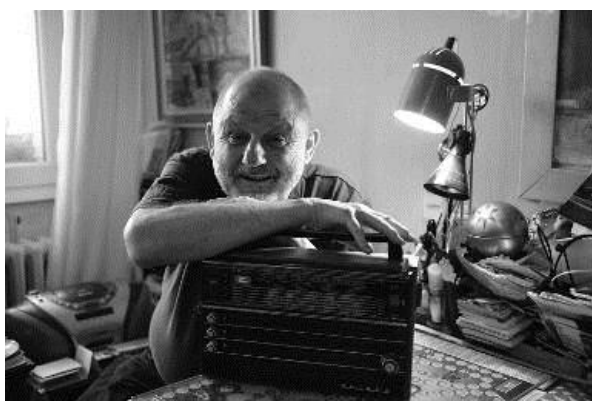
Fotografie Martina Homoly lidické a ležácké pamětníky zachycují skrze jejich tváře a výrazy, otevírají nám novou kapitolu v hledání pochopení a porozumění historických událostí. Tváře samotné jsou velmi silnou výpovědí. V konfrontaci s rodným a rodinným prostředím zachyceným na dalších fotkách můžeme rozjímat nad otázkami spojenými s vnímáním ztráty rodiny a domova. Na pusté pláni či v prázdném údolí, ve které se před více než sedmdesáti lety změnily obec Lidice a osada Ležáky, dostává hledání ztracených hodnot jinou, slovy nezachytitelnou dimenzi.

Fotografie cílí na dva základní obsahy. Jeden se zaměřuje na autentické zachycení tváří pamětníků, žijících svědků lidické a ležácké tragédie. Druhou rovinnou je reportážní a sociální fotografie. Obrazy a texty mapují prostor, jenž vytváří domov a utváří hodnoty člověka.

Výstava si kladla za cíl zachytit lidické a ležácké pamětníky formou, jakou dosud nebyli prezentováni, a která umožní odhalit jejich emoce spojené se vzpomínkami na domov. Životní osudy, postoje a hodnoty pamětníků jsou sdělovány skrze fotografický objektiv. Prostřednictvím vizuálního vjemu je čtenáři ponechán prostor k vlastní interpretaci životních hodnot a pochopení osobnosti jednotlivých pamětníků.

Na začátku roku 2018 k projektu vyšla stejnojmenná kniha (viz sekce Publikační činnost).

Výstava byla doprovázena výtvarnými dílnami pro děti i mládež.

PAMÁTNÍK LIDICE

Výstava

Martin Zet, S Čechy jsem skončil. 14. 12. 2018 – 30. 4. 2019

Martin Zet vystavuje v Památníku Lidice své sochařské, instalační, textové a video příspěvky ke svému vidění tématu Lidice a jejich místo v dějinách. Ne náhodou se téma propojuje se stým výročí založení Československa, vždyť vypálení Lidic je v kontextu uznání Československa v jeho hranicích po skončení druhé světové války důležitým bodem.

Výstava tematizuje formativní děje, texty, dokumenty a okamžiky historie posledního století ze subjektivního pohledu autora a zároveň je propojuje s Lidicemi. Do Lidic se autor dostává prostřednictvím věty „S Čechy už jsem skončil“. Reinhard Heydrich měl údajně tento výrok říci 23. května 1942, čtyři dny předtím, než byl prominentní nacist, zastupující říšský protektor, šéf Hlavního říšského bezpečnostního úřadu a „kat Českého národa“ odstraněn Kubišem a Gabčíkem v pražské Libni. A protože Martin Zet inklinuje ve svých realizacích převážně k sochařství – i když velmi často ne klasickému, spíše k práci s hmotou, materiálem, objektem nebo lidským tělem – objevil se tento citát jako obrovský pozlacený sádrový odlitek instalovaný na mramorové podlaze hlavní výstavní síně.

Martin Zet vytváří díla, která v sobě obsahují mnoho rovin a vztahují se nejlépe k několika skutečnostem najednou. Takové je i jeho zkoumání tvorby jeho otce, sochaře Miloše Zeta, které je důležitou součástí výstavy. Martin používá dílo svého otce jak v osobně zaměřeném výzkumu, tak na něm ilustruje vztah umělecké tvorby obecně k dobové společenské i politické situaci. Ve svém výzkumu se ptá, jak by vypadalo naše okolí a naše současnost, „kdyby vše bylo jinak“? „Jaké by můj otec dělal sochy, kdyby se dějiny odehrávaly jiným způsobem?“ Ukazuje zde tak sochařské výtvary, na kterých je zřetelně viditelná jejich dobová podmíněnost.

Ve výstavě se tak objevují díla Miloše Zeta, společně s Martinovými pracemi založenými na tvorbě jeho otce. Od prvního autora jde například o studii k bronzové soše Země (1987) pro památník na Kobyliské stělnici v Praze.

Ze starších prací je na výstavě prezentován projekt Česká sbírka 20. století (1995) – známky prezidentů (a monarchy) z 20. století, od Františka Josefa I. po Václava Havla. V počítači pak z kompilace všech obličejů vzešel portrét ideálního českého státníka 20. století. Tento portrét je při této příležitosti vydán i jako poštovní známka s přitiskem.

K výstavě vyjde v březnu 2019 katalog pod stejným jménem.

Miloš Zet, Země

Martin Zet, Pozadí, video, 01:39 min.

Martin Zet, Česká sbírka 20. století

Martin Zet, Bohemia vicesimi saeculi

PUTOVNÍ VÝSTAVY

Zápůjčky putovních výstav PL v tuzemsku:

Heydrichiáda	1. 10. 2017 - 31. 1. 2018	Muzeum Těšínska
Hrdinové	1. 10. 2017 - 31. 1. 2018	Muzeum Těšínska
DUM SPIRO SPERO	1. 2. 2018 - 13. 7. 2018	Muzeum Těšínska
České stopy ve Skotsku	1. 2. 2018 - 13. 7. 2018	Muzeum Těšínska
Lety - život za plotem	12. 2. 2018 - 31. 12. 2018	Muzeum romské kultury
František Kánský	12. 2. 2018 - 31. 12. 2018	Muzeum romské kultury
Tragédie Lidic	25. 2. 2018 - 8. 4. 2018	ZŠ Kralupy nad. Vltavou
Návrat lidických žen	13. 4. - 16. 7. 2018	Regionální muzeum Žatec
Návraty lidických dětí	13. 4. - 16. 7. 2018	Regionální muzeum Žatec
Populační politika v Protektorátu	9. 4. - 25. 6. 2018	Muzeum Skuteč
Ohlasy lidické tragédie ve světě	9. 4. - 25. 6. 2018	Muzeum Skuteč
Tragédie Lidic	1. 7. 2018 - 30. 9. 2018	Městská knihovna Bílina
Ohlasy lidické tragédie ve světě	1. 7. 2018 - 30. 9. 2018	Městská knihovna Bílina
... a jméno obce bylo vymazáno	26. 9. 2018 - 31. 3. 2019	ČSBS Ivančice
České stopy ve Skotsku	26. 9. 2018 - 31. 3. 2019	ČSBS Ivančice
DUM SPIRO SPERO	26. 9. 2018 - 31. 3. 2019	ČSBS Ivančice

Zápůjčky putovních výstav PL do zahraničí:

Lidice Tragedy	25. 1. 2017 - 20. 2. 2018	Generální konzulát České republiky Drážďany
Lidice Tragedy a MDVV	10. 3. - 31. 1. 2018	ZÚ ČR Washington - dále Chicago, Cedar, Rapids, Kansas City, Washinton, Toronto, Texas.
Návraty lidických dětí	8. 2. 2018 – 11. 4. 2018	Muzeum SNP

PAMÁTNÍK LIDICE

Heydrichiáda	8. 2. 2018 – 31. 12. 2018	Muzeum SNP
Tragédie Lidic	14. 5. - 30. 8. 2019	Brémy SRN
Návraty lidických dětí	27. 8. 2018 – 31. 12. 2018	Muzeum SNP

Výběry z kreseb MDVV

10. 3. 2017 – 31. 12. 2019 **USA a Kanada**, ZÚ ČR Washington – bannerová výstava sada A

27. 2. 2018 – 15. 6. 2018 **Česká Republika**, Brno, Katedra výtvarné výchovy PdF MU Brno - 25. rámů s originály 2010 -2014

12. 04. 2018 - 31. 03. 2019 **Estonsko**, Tallinn, Fakultní nemocnice v Tartu - Biodiverzita

04. 05. 2018 - 22. 03. 2019 **Ukrajina**, Luck, Oblastní knihovně pro mládež v Lucku – bannerová výstava sada B

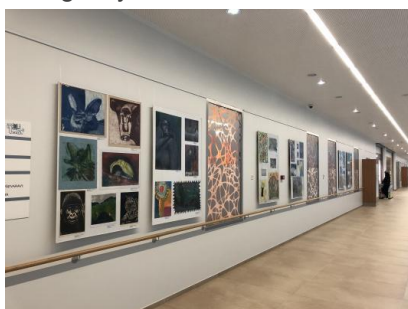
12. 6. 2018 - 31. 1. 2019 - **Slovenská Republika**, Piešťany, Knihovna města Piešťany - výběr originálů dětských prací ze 45. ročníku

18. 06. 2018 - 28. 02. 2019 - **Česká Republika**, Brno, Katedra výtvarné výchovy PdF MU Brno - výběr originálů dětských prací z let 2008 - 2014

24. 08. 2018 - 31. 10. 2019 - **Česká Republika**, Uherský Brod, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě - výběr originálů dětských prací ze 44. ročníku

05. 09. 2018 - 28. 02. 2019 - **Rusko**, Moskva, Palác Pionýrů - výběr originálů dětských prací ze 45. ročníku

12. 12. 2018 - 31. 1. 2019 – **Česká Republika**, Město Slaný, Knihovna Václava Štěcha - 25. rámů s originály 2010 -2014

*Fakultní
nemocnice*

v Tartu, Tallinn, Estonsko – Biodiverzita a Palác Pionýrů, Moskva, Rusko – výběr prací

3.4. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Martin Homola, Domov můj. Svědectví portrétu

Publikace vyšla ke stejnojmenné výstavě v Lidické galerii. Celý projekt Domov můj má za úkol doplnit knihy, články a reportáže o lidických a ležáckých přeživších o vizuální dokument. Fotografie Martina Homoly pamětníky zachycují skrze jejich tváře a výrazy, což je velmi silná výpověď. V konfrontaci s rodným a rodinným prostředím rozjímají nad otázkami spojenými s vnímáním ztráty rodiny a domova. Na pusté pláni či v prázdném údolí, ve které se před více než sedmdesáti lety změnila obec Lidice a osada Ležáky, dostává hledání ztracených hodnot jinou, slovy nezachytitelnou dimenzi.

Fotografie cílí na dva základní obsahy. Jeden se zaměřuje na autentické zachycení tváří pamětníků, žijících svědků lidické a ležácké tragédie. Druhou rovinou je reportážní a sociální fotografie. Obrazy a texty mapují prostor, jenž vytváří domov a utváří hodnoty člověka.

Publikace si klade za cíl zachytit lidické a ležácké pamětníky formou, jakou dosud nebyli prezentováni a která umožní odhalit jejich emoce spojené se vzpomínkami na domov. Životní osudy, postoje a hodnoty pamětníků jsou sdělovány skrze fotografický objektiv a doprovázeny krátkými texty. Prostřednictvím vizuálního vjemu je čtenáři ponechán prostor k vlastní interpretaci životních hodnot a pochopení osobnosti jednotlivých pamětníků. Více než 75 let od vyhlazení obce Lidice a osady Ležáky přináší projekt výjimečnou a pravděpodobně poslední příležitost zprostředkovat nový pohled na důsledky tragických událostí z června 1942 prostřednictvím žijících pamětníků.

Martin Homola: Domov můj, svědectví portrétu. Památník Lidice 2018.

ISBN 978-80-907150-0-4

Texty: Luba Hédlová, Martin Homola, Martina Lehmannová, Naděžda Rezková Příbylová

Fotografie: Martin Homola

Grafické řešení: Zuzana Burgrová

Překlad: Tereza Bartošková

Česko-anglické vydání

Počet stran: 112

Martin Zet, 3/4 ze 100.

Výběr z textů, určujících prostředí v naší zemi od roku 1918

Kniha vyšla jako doprovodná publikace k výstavě M. Zeta, S Čechy jsem skončil. Z autorovy předmluvy: „Více než dvacet let po smrti svého otce – sochaře Miloše Zeta (1920–1995) jsem konečně našel odvahu a začal jsem se probírat jeho pozůstalostí. O minulosti nemluvil. Některé sochy i dokumenty jsem viděl poprvé a uvědomil jsem si, že toho o nedávné minulosti ani přítomnosti země, ve které žiji, moc nevím. Začal jsem tedy hledat, co určovalo, kam se posledních sto let ubírala. Táta umřel, když mu bylo sedmdesát pět. 3/4 ze 100.

Prohlášení, výzvy, smlouvy, dohody, manifesty, básně, charty dokládají formulace dobových představ, myšlenek, tendencí a rozhodnutí. Bylo pro mě těžké připustit, že politické texty nastavují prostředí, ve kterém žiji. Do loňského roku jsem je programově nečetl. Pokud jsem o nich slyšel, znal jsem je jen z interpretací a komentářů, které mi vysvětlovaly, co obsahují, jaký mají význam, co si o nich mám myslet.

Prekvapilo mě, že není snadné některé zásadní dohledat – například Pařížské dohody, které přímo souvisí se vznikem Varšavské smlouvy, nelze najít v českém překladu ani na akademii věd, ani v archivu ministerstva zahraničí.

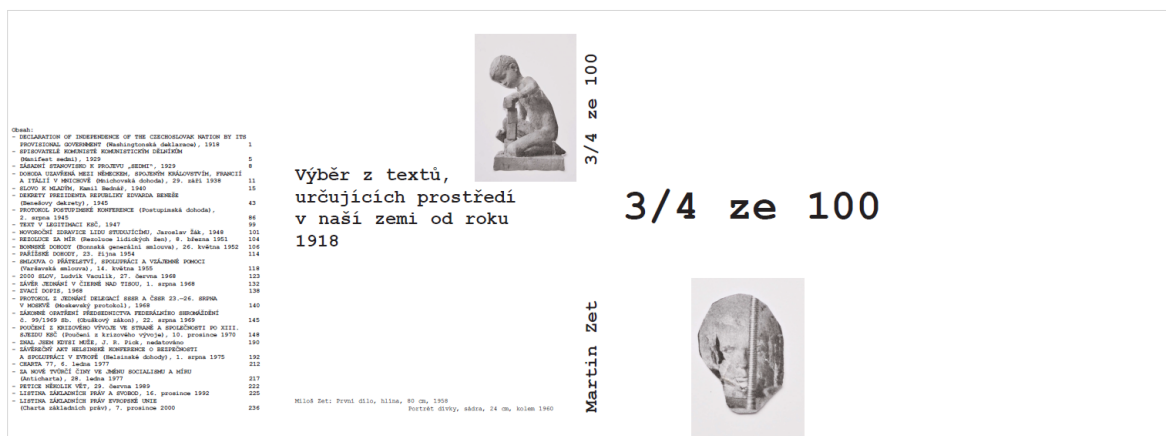
Některé soubory tvoří tkáň, dokumenty ze sebe vycházejí, odkazují se jeden na druhý, navazují (Helsinky, Charta, Anticharta). V jiných moře slov skrývá odstavec důvodu (Anticharta).

Podlehl jsem svým preferencím a nepoměrně jsem se soustředil na období kolem roku 1968, v jehož spadu jsem dospíval (narodil jsem se roku 1959). Kdybych poctivě sledoval dobu otce — sochaře, jugoslávského partyzána, což byl původní záměr, musel bych zařadit víc dokumentů z poválečného období i přiblížit rozkol mezi Stalinem a Titem a další vývoj v Jugoslávii, který tátu trápil ještě daleko víc než situace u nás.

Výběr z přečteného jsem ukládal podle vzniku a neplánovaně mi z toho vznikla tato subjektivní kompilace. Když byly dva dokumenty podobné, rozhodl jsem se pro ten pozdější. V této knížce tedy není vidět, jak Jaltská konference zmorfovala do Postupimské, Košický vládní program vyústil do Února 1948 a podobně. Mírovou výzvu lidických žen jsem zařadil až v Lidicích.

Nejde o vyčerpávající výčet, spíše o trknutí, abych pečlivěji poslouchal, četl, co naši představitelé říkají, na čem se domlouvají. Rodící se děje nejsou zcela skryty.“

Martin Zet: 3/4 ze 100. Výběr z textů, určujících prostředí v naší zemi od roku 1918. Památník Lidice 2018.

PAMÁTNÍK LIDICE

ISBN 978-80-907150-2-8

Výběr textů a grafická úprava: Martin Zet

Fotografie: Martin Zet a jeho archiv

Grafické řešení: Martin Zet

Jazyková korektura: Luba Hédlová

Počet stran: 252

KATALOG MDVV LIDICE, 46. ročník

Abecedně řazený katalog všech oceněných prací 46. ročníku MDVV Lidice s tématem Voda.

U soutěžních prací je informace o autorovi, věku, zemi původu, výtvarné technice a typu ocenění.

Katalog dále obsahuje seznam členů poroty, doslov a reprodukce vybraných prací.

Jiří Mottl: 46. Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice 2018. Památník Lidice, 2018.

Česko-anglické vydání

Počet stran: 61

BECHNEROVÁ, Pavla. Stavíme nové Lidice. Otevření stálé expozice lidického domu. In *Marginalia Historica : časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, roč. 8, č. 2 (2017), s. 226–227.

Článek představuje stálou expozici domu č. p. 116, který byl veřejnosti otevřen v prosinci r. 2017 a zaměřuje se nejen na proces kurátorské péče a projekt samotný, ale zmiňuje i publikaci Stavíme nové Lidice, která byla k otevření domu vydána. Marginalia Historica je odborným recenzovaným časopisem vydávaným katedrou dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Přestože má toto číslo v roce r. 2017, bylo vydáno na podzim roku 2018.

Architektura pietních území - konference

27. 3. 2018; 10.00 – 16.00.

Památník Lidice, pod záštitou České komory architektů, uspořádal seminář k architektonickým soutěžím na řešení pietních území v ČR.

Společnost je formována prostředím, ve kterém žije. Formování probíhá v prostoru i čase. Historické události se do prostoru propisují různými způsoby, často v podobě památníků. Existují etapy v minulosti, tragické i kruté, jejichž sdělování je velmi složité. Společným úkolem muzejních pracovníků a architektů je utváření takových sdělení a jejich forem, aby důstojným způsobem připomínala minulost.

Péče o památníky a pietní území je veřejným zájmem se vzrůstající mírou pozornosti státu, samospráv a především jednotlivců napříč celou společností. Tento fakt odráží skutečnost, že v posledních několika málo letech proběhla celá řada architektonických soutěží zabývajících se řešením pietních míst. Připravovaný seminář představil vybrané soutěže, jak tvorbu zadání, tak výsledky.

Úkolem semináře bylo zachytit současný stav, představit nejvýznamnější projekty, které mohou být inspirací pro podobné aktivity v jiných místech České republiky.

Přednášející a témata příspěvků:

Lubomíra Hédlová, Památník Lidice – Kaple pro Ležáky

Marek Junek, Národní muzeum – Památník Jana Palacha ve Všetatech

Pavel Štingl, Památník ticha Bubny (zastoupení Pavel Jirásek), Jiří Krejčík, architektonický ateliér ARN – Památník Ticha – Nádraží Bubny

Jakub Rychtecký, náměstek primátora města Pardubice, Vojtěch Kyncl, Jan Žalský, Vít Podráský, architektonická kancelář Žalský Architekt – Památník Zámeček (popraviště v Pardubicích)

František Bobek, Československá obec legionářská; architekt Lukáš Hudák – Památník Zámeček (Larischova vila)

Josef Zicha, náměstek hejtmána Zlínského kraje; Pavel Hrubec, ředitel Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně; Martin Uličný, architektonická kancelář Technico – Památník Ploština

Zlínský kraj – Památník obětem železné opony, Mikulov

The Police Expert Network on Missing Children Forum 2018

Praha 10. – 11. 12. 2018

Kurátorka sbírkových fondů Pavla Bechnerová se zúčastnila jako jedna z přednášejících mezinárodního policejního fóra zaměřeného na současnou problematiku pátrání po pohřešovaných dětech. Příspěvek kurátorky představil tento problém v historickém kontextu Lidic a Ležáků. Po skončení druhé světové války se ihned rozběhlo pátrání po lidických a ležáckých dětech, které měly

být dle předpokladů naživu. V době poválečného chaosu dokázali českoslovenští vyšetřovatelé i za pomoci okupačních vojsk v Německu a Rakousku vypátrat všech 17 dětí z Lidic a dvě dívky z Ležáků, které byly ušetřeny násilné smrti.

Ostatní příspěvky se již týkaly buď představení činnosti jednotlivých národních pátracích týmů, nebo případů a technologií týkajících se současného pátrání po pohřešovaných dětech.

Zpracování badatelských dotazů

Badatelské dotazy řešené sbírkovým oddělením se týkají dvou okruhů. Do prvního okruhu spadají dotazy týkající se možných příbuzenských vztahů s lidickými obyvateli, do druhého pak patří vlastní odborná činnost studentů vysokých škol nebo odborníků připravujících výstupy (články, výstavy), které reflektují historii Lidic nebo Ležáků. Po většinou jsou tyto dotazy řešeny e-mailem. Samotné badatelské návštěvy byly zřídka a týkaly se možných zápůjček sbírkových předmětů nebo jejich skenů. K tomu se vždy vázalo vyplnění badatelského listu či vystavení smlouvy o zapůjčení a umožnění použití reprodukce v publikacích.

3.5. EDUKAČNÍ ČINNOST

„Lidi je třeba učit, jak mají myslet, a ne to, co si mají myslet.“

Georg Christoph Lichtenberg

Semináře pro učitele

V roce 2018 proběhly v rámci vzdělávání pedagogů v Lidicích tyto semináře: Víte, na co máme knížky? Aneb čtenářská pregramotnost v praxi mateřské školy a Topografie teroru – hierarchie zločinů. Celkem se akreditovaných seminářů zúčastnilo 29 pedagogů. Akreditace vzdělávací instituce MŠMT byla PL prodloužena do 17. července 2024.

Mezinárodní vědomostní soutěž pro mládež „Lidice pro 21. století“

13. ročníku soutěže se zúčastnilo celkem 1894 účastníků a 115 škol. Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se uskutečnilo v kinosále kladenského kina Hutník. Nejaktivnější školou tohoto ročníku se stalo Gymnázium, Kysucké Nové Mesto, Slovensko, které získalo autobusovou dopravu zdarma na slavnostní vyhlášení vítězů a volné vstupenky na vzdělávací program v PL. Finalisté a ocenění obdrželi účastnické listy, diplomy, publikace PL a věcné ceny z rukou paní Ing. Hany Vondráčkové, zástupkyně odboru muzeí Ministerstva kultury ČR, Ing. Zdeňka Štefka, předsedy výboru pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Středočeského kraje, doc. Mgr. Libuše Heczkové, Ph.D., proděkanky pro vědu a výzkum Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Plk. PhDr. Eduarda Stehlíka, MBA, historika a předsedy poroty soutěže, MUDr. Marcely Malcové, náměstkyně primátora Statutárního města Kladna, Ing. Vladimíra Mouchy, Mgr. Kateřiny Tomeškové, Ph.D., vedoucí Oddělení koncepčního, edukačního a PR z Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského a Mgr. Jany Horákové, ředitelky Slezského zemského muzea v Opavě. Vítězové a finalisté, kteří měli čas a zájem, se po skončení slavnostního vyhlášení v kině Hutník přesunuli do Památníku Lidice, kde absolvovali prohlídku pietního území s odborným výkladem, prohlídku expozice muzea a Mezinárodní dětské výtvarné výstavy v lidické galerii. Vítězové 13. ročníku soutěže se již 13. června po skončení prohlídky Památníku Lidice účastnili večerního programu a navštívili novou expozici rodinného domu č. 116 v nově vystavěných Lidicích, kde pro ně byl připravený vzdělávací program. Následujícího dne se vítězové zúčastnili celodenního výletu s prohlídkou přehrady a zámku Orlík a Památníku Vojna. Úvodem dne se vítězové setkali s hrázným přehradou Orlík a v jeho doprovodu a s odborným výkladem absolvovali prohlídku hráze včetně návštěvy návštěvníkům běžně nepřístupných prostor, poté se lodí přesunuli k zámku Orlík, kde pro ně byla přichystaná komentovaná prohlídka zámku a na závěr výletu navštívili účastníci Památník Vojna Lešetice, autenticky dochovaný věžeňský areál, který je ojedinělý svého druhu ve střední Evropě.

Foto ze slavnostního vyhlášení a následného výletu vítězů soutěže

Dětský divadelní kroužek v Lidicích „PidiLidi“. Kroužek působící pod Památníkem Lidice vznikl za účelem uchování divadelní tradice v Lidicích. Zároveň skupina pravidelně vystupuje na akcích pořádaných PL. Činnost kroužku probíhá pod vedením lektorky Mgr. Jany Chaloupkové. Během letních prázdnin se děti měly také možnost zúčastnit letních dramatických děl.

Spolupráce s centrem česko – německé výměny Tandem

Dne 19. – 21. 4. 2018 se účastnily zaměstnankyně vzdělávacího oddělení česko-německého odborného fóra s názvem Společnými vzpomínkami ke společné budoucnosti pořádané Koordinačním centrem česko-německých výměn mládeže Tandem. Akce se zúčastnili zástupci dalších organizací, památníků a škol zabývající se česko-německými výměnami mládeže a pedagogickou prací s cizojazyčnými studentskými skupinami. Součástí programu byla také návštěva Dokumentačního centra národního socialismu s průvodci, dále přednášky, odborné příspěvky a workshopy s příklady dobré praxe. V rámci dopoledního programu Mgr. Michaela Brábníková prezentovala Památník Lidice příspěvkem „Mezinárodní pedagogická práce s mládeží v Památníku Lidice“.

10. 11. 2018 proběhla ve spolupráci s Tandemem v prostorách PL část semináře pro pedagogy českých a německých škol. Pro návštěvníky semináře byla připravena komentovaná prohlídka expozice muzea, pietního území, domu č. 116 a stálé sbírky výtvarného umění, kde byla pro účastníky připravena ukázka jednoho z edukačních programů, které propojují téma historie a výtvarného umění.

Spolupráce s Múzeem SNP

Múzeum Slovenského národného povstania v letošním roce podpořilo Mezinárodní vědomostní soutěž pro mládež „Lidice pro 21. století“ a přípravy na studentskou konferenci – Národní kronika v podobě zapůjčení výstavy. Vedoucí vzdělávání PhDr. Jana Odrobiňáková a Mgr. Lucia Sotáková, PhD. se i letos jako členky odborné poroty podílely na hodnocení literárních prací účastníků soutěže Lidice pro 21. století.

Doprovodné programy k výstavám

Vzdělávací oddělení vždy připravuje doprovodné vzdělávací programy k aktuální výstavě.

V prvním pololetí se jednalo o výstavu „Domov můj“, ke které vzdělávací oddělení připravilo tyto vzdělávací programy:

O příběhu našich babiček – pro žáky MŠ

Lidská paměť je krátká – pro žáky II. stupně ZŠ

Vzdělávací programy k 46. ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavě Lidice 2018 připravila externí lektorka Mgr. Jitka Petřeková (Národní památkový ústav Brno). Letošní ročník výstavy byl zaměřen na téma Voda (nad zlato).

K této výstavě byly připraveny tyto vzdělávací programy:

Malá vodní pohádka – pro žáky MŠ

Jak se portrétuje voda – pro žáky 1. stupně ZŠ

Voda ve výtvarném umění – pro žáky 2. stupně ZŠ

Tyto programy navštívilo celkem 445 dětí s doprovodem (404 dětí a 41 pedagogů) v 19 programech.

Na konec roku 2018 připravilo vzdělávací oddělení doprovodné programy k nové výstavě s názvem „S Čechy jsem skončil“. K této výstavě byly připraveny tyto vzdělávací programy:

Pro 1. stupně ZŠ – Po stopách pana Z

Pro žáky 2. stupně ZŠ a SŠ – Příběh jednoho života

Výstava byla otevřena 14. 12. 2018 a vzdělávací programy tak budou uskutečňovány od začátku roku 2019.

Koutek pro děti k výstavě

Během výstavy jsou pro děti vždy připravovány tvořivé koutky, které jsou součástí výstavy.

Dále vzdělávací oddělení PL nabízí **stále vzdělávací programy**, které je možno absolvovat v průběhu celého roku. Jedná se o tyto vzdělávací programy:

Program pro MŠ a 1. a 2. třídu ZŠ – Poprvé do galerie

První část programu je zaměřená na metody dramatické výchovy a seznámení se s hlavními pojmy (galerie, umělec, sochy, živý obraz, umělecké dílo). Druhá část je věnována výstavě, práci v interaktivním koutku a výtvarné činnosti. Program rozvíjí představivost a fantazii dítěte, spolupráci skupiny a schopnost vyjádřit svůj vlastní názor na výtvarné dílo.

Program pro MŠ a 1. a 2. třídu ZŠ – Galerie plná smyslů

Celý program probíhá v prostoru výstavy a v interaktivním koutku. Žáci se seznámí s výstavou galerie formou příběhu a her. Program je zaměřen na rozvoj smyslového vnímání, žáci objevují podstatné vlastnosti předmětu, vnímají a rozlišují věci pomocí hmatu. Na základě tvořivých činností vstupují do příběhu, spolupracují a rozvíjí svou představivost.

Program pro 4. až 5. třídu ZŠ – Co mi sochy vyprávěly

První část programu zaměřená na výtvarné umění probíhá v zahradě Lidické galerie, v případě nepříznivého počasí přímo v prostorách Lidické galerie. Součástí je prohlídka expozic. Druhá část, věnovaná historii Lidic, probíhá na pietním území. Žáci se naučí rozeznávat a porovnávat základní materiály pro sochařskou tvorbu. Prostřednictvím soch sledují a vypráví tragický příběh Lidic.

Program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ – Příběh obce Lidice

Historická sbírka PL jako průvodce lidickou tragédií.

Jaký význam mají pro výklad historie dobové materiály a co vše lze vyčíst ze sbírkových předmětů? Žáci se na základě digitalizovaných materiálů historické sbírky naučí využívat dobové materiály k interpretaci historického období.

Program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ – Lidice – kronika jedné vesnice

Multimediální vzdělávací program s odborným výkladem.

Konkrétní výpovědi lidických žen a dětí, konkrétní osudy přeživších lidické tragédie v historických souvislostech.

Žáci se na základě interaktivního DVD seznámí s konkrétními osudy obyvatel obce Lidice od konce 1. světové války do jejího násilného vyhlazení. Žákům se propojují tyto historické události s dalšími dějinnými souvislostmi 2. světové války.

Program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ – Den, kdy se mi změnil život

Žáci si během projektu prohloubí své dějepisné vědomosti, vytvoří si hlubší vztah a postoj k tématu. Formou dramatické výchovy a vstupu do role se žáci seznámí například s osudem lidické dívky a židovského chlapce a hlouběji pochopí příčiny a důsledky druhé světové války, které měly vliv na život rozličných národností i sociálních pozic.

Program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ – Lidice žijí v obrazech

PAMÁTNÍK LIDICE

Program je zaměřen na Mezinárodní dětskou výtvarnou výstavu a Lidickou sbírku. Součástí programu je prohlídka výstav, život a dílo známých umělců, historie Lidic, poselství obrazů, zajímavé techniky. To vše formou tvořivých přístupů a skupinové práce, učení vlastním prožitkem. Žáci ve skupinkách vytvoří dílo, které budou věnovat Lidické galerii.

K programu Lidice žijí v obrazech je možné zahrnout prohlídku muzea a pietního území, která je v ceně.

Program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ – Stavíme nové Lidice

Program propojuje téma válečného a poválečného života Lidic. Zároveň interpretuje proměnu jejich symbolické roviny: Lidice jako symbol válečného utrpení vs. nový život v poválečné společnosti.

Žáci se na základě interaktivního programu seznámí s konkrétními osudy obyvatel a životem v původní obci Lidice až do jejího násilného vyhlazení a následným poválečným způsobem života přeživších v nové obci Lidice.

Z programu Den, kdy se mi změnil život

Studentská konference – Národní kronika

Studentská konference byla z důvodu nízkého počtu přihlášených příspěvků žáků přesunuta na rok 2019.

Přehled činnosti vzdělávacího úseku PL za rok 2018

Název programu	Počet programů	Počet účastníků
Galerie plná smyslů	2	88
Poprvé do galerie	2	59
O příběhu našich babiček	0	0
Lidská paměť je krátká	0	0
Co mi sochy vyprávěly	12	361
Příběh obce Lidice	102	1940
Výtvarné dílny	1	10
Kde bydlí sluníčko	0	0
Jak se žilo v Ležákách	5	67
Ležáky – místo mé stanice	17	296
Stopy ležácké tragédie	3	82
Osudy dětí za druhé světové války	17	267
Divadelní představení pro MŠ	1	66
Lidice – kronika jedné vesnice	34	1522
Lidice žijí v obrazech	2	58
Den, kdy se mi změnil život	22	765
Noc s Andersenem	1	15
Ležácké veršování	1	100
Letní dramatické dílny - týdenní	1	13
Letní výtvarné dílny – týdenní	1	16
Workshopy k výstavě – fotografický 3x	3	39
Přednášky a besedy	26	905
Celkem		6669

Ostatní vzdělávání

Víkendové dílny a letní výtvarné a dramatické dílny pro děti

Vzdělávací oddělení připravuje nabídku výtvarných dílen většinou tematicky. V roce 2018 se konala dílna čarodějnická. V květnu probíhala Noc s Andersenem, v rámci níž děti přespaly v Lidické galerii a prožily noc plnou kouzel, her, zábavy a knížek.

V létě pak uspořádalo vzdělávací oddělení týdenní letní výtvarné a dramatické dílny pro děti.

Výtvarné dílny byly zaměřené na téma Voda, podle tématu aktuálního ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy. Dramatické dílny byly zaměřené na základy vzniku reportáže a dále na rozvíjení hereckých a osobnostních dovedností.

Noc s Andersenem, Letní výtvarné dílny, Letní dramatické dílny

Workshopy

V roce 2018 uspořádalo vzdělávací oddělení PL dva fotografické workshopy pod vedením zkušeného fotografa Martina Homoly s názvem Camera Obscura a Reportáž a jeden workshop pod vedením mezinárodně uznávaného fotografa Roberta Vana se zaměřením na speciální technologii výroby platinotisku. Workshopy se osvědčily a účastníci projevili zájem o jejich pokračování. Proto se PL rozhodl v pořádání fotografických workshopů vedených zkušenými fotografy pokračovat.

Divadelní představení pro děti

Vzdělávací oddělení uspořádalo vánoční divadelní představení pro MŠ a rodiny s dětmi, které se uskutečnilo dne 12. 12. 2018 v kinosále Lidické galerie. Představení s názvem Vánoce pana Sovy si pro děti připravilo divadelní sdružení DAMUZA.

Účast vzdělávacího oddělení PL na konferencích a seminářích

Dne 19. 3. 2018 se zúčastnily zaměstnankyně vzdělávacího oddělení PL setkání pracovní skupiny pro spolupráci mezi muzeem a školou Muzeum šole – škola muzeu 2, které se uskutečnilo v Muzeu hlavního města Prahy.

Další termín tohoto setkání mezi muzejníky a pedagogy se uskutečnilo dne 24. 9. 2018 s názvem Muzeum šole – škola muzeu 3. Součástí programu byly praktické dílny s možností využití dramatické výchovy v muzejní edukaci.

Účast vzdělávacího oddělení PL na projektech

PL byl opětovně vybrán mezi památnými místy pro projekt MŠMT tzv. „**Pokusné ověřování:**

Vzdělávací programy paměťových institucí do škol“, díky čemuž stále roste zájem o absolvování vzdělávacích programů PL zejména v podzimních, ale i zimních měsících.

Cílem projektu je ověřit vliv zážitkové pedagogiky na zvýšení kvality výuky společenskovedních předmětů na základních školách. V průběhu školního roku 2018/2019 se díky pokusnému ověřování mohou žáci I. a II. stupně vybraných základních škol zúčastnit vzdělávacích programů, které nabízejí česká muzea a památníky.

Dne 12. 2 2018 se uskutečnil v Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského seminář pro edukátory spolupracujících muzeí v rámci pokusného ověřování.

Semináře se dále účastnili PhDr. Markéta Pánková, ředitelka NPMK, Mgr. Pavel Hlubuček, ředitel Odboru muzeí MK ČR a hlavní část bloku semináře vedla Mgr. Kateřina Tomešková, PhD., koordinátorka národního vzdělávacího projektu. Pro zúčastněné edukátory byl připravený odpolední program, který zahrnoval komentovanou prohlídku se spoluautorkou aktuálních výstav Mgr. Magdalénou Šustovou s názvy „Nová škola v nové republice“ a „Tady nová republika“.

Dne 15. 10. 2018 se v zasedacím sále MŠMT konala celostátní konference **Reflexe pokusného ověřování**. Sešli se zde zástupci školních i muzejních organizací, které se projektu zúčastnili. Účast obou stran byla vysoká. Ze stran ministerstev a vedení projektu se zúčastnili RNDr. Zuzana Matušková, náměstkyně pro řízení sekce ekonomické, MŠMT, PhDr. Markéta Pánková, ředitelka NPMK, a Mgr. et Mgr. Miroslava Hájková, ministerský rada, MŠMT, Mgr. Pavel Hlubuček, ředitel odboru muzeí MK a Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D. vedoucí a koordinátorka národního vzdělávacího projektu a další. Dopolední program byl mimo jiné věnovaný příspěvkům a reflexi ze strany pedagogů zúčastněných škol. V odpoledním programu pak zazněly příspěvky vybraných edukátorů ze stran muzejních institucí. Mezi zastoupenými institucemi byl také Památník Lidice. Vedoucí vzdělávání Mgr. Michaela Brábníková ve svém příspěvku hovořila o pozitivích, negativích a praktickém chodu odbavování školních exkurzí v Památníku Lidice v souvislosti s nárůstem jejich počtu v průběhu projektu.

3.6. NÁVŠTĚVNOST

Komentář k tabulce:

Nárůst návštěvnosti byl zaznamenán především u tuzemských návštěvníků a to zejména u studentů. Velký nárůst návštěvnosti byl také zaznamenán ve výstavních síních PL, kde jsou prezentovány krátkodobé výstavy a vstup do těchto prostor je zdarma.

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2018 Muzeum

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	vzdělávací	zdarma	Ostatní (karty, rodiny, důchodci)	Výstavní síň Tribuna a In Memoriam	svatby	celkem
leden	72	136	741	38	0	5	68	1094	0	2154
únor	105	146	1141	83	109	30	81	11237	0	12932
březen	124	301	787	18	108	82	200	2632	0	4252
duben	154	487	988	900	121	163	311	9422	0	12546
květen	182	499	656	1609	527	525	571	10500	0	15069
červen	250	533	813	1016	435	4309	494	14728	289	22867
červenec	208	816	898	231	0	66	696	19197	172	22284
srpen	216	757	279	225	0	82	705	17307	168	19739
září	370	458	1452	591	87	634	479	7085	156	11312
říjen	247	290	1345	430	267	155	317	7195	0	10246
listopad	77	193	168	157	175	96	83	1414	0	2363
prosinec	95	141	243	101	0	20	61	690	0	1351
celkem	2100	4757	9511	5399	1829	6167	4066	102501	785	137115

Návštěvnost Památníku Lidice za rok 2018 Galerie

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	vzdělávání, divadelní kroužek	zdarma	Ostatní (karty, rodiny, důchodci, programy)	kinematograf	kultura	celkem
leden	5	14	1	11	69	35	8	0	15	158
únor	5	14	1	9	42	9	14	0	21	115
březen	6	30	44	17	195	180	9	0	17	498
duben	6	38	3	213	613	60	18	0	0	951
květen	19	22	2	79	521	492	18	0	0	1153

PAMÁTNÍK LIDICE

červen	13	39	4	118	633	387	63	0	0	1257
červenec	18	69	56	22	0	98	67	0	29	359
srpen	28	70	3	21	0	104	51	0	88	365
září	9	141	4	127	204	1399	42	220	37	2183
říjen	16	37	0	101	460	75	53	0	100	842
listopad	7	28	1	3	549	57	48	0	235	928
prosinec	0	7	0	2	57	62	15	0	89	232
celkem	132	509	119	723	3343	2958	406	220	631	9041

Rodinný dům 116 / vstupné je placeno v Galerii, nebo v Muzeu

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	vzdělávání	zdarma	celkem
leden	2	10	0	0	0	6	18
únor	7	16	0	0	6	16	45
březen	0	88	0	2	0	16	106
duben	1	112	0	192	15	24	344
květen	16	94	0	114	30	64	318
červen	30	158	61	126	153	127	655
červenec	78	263	36	24	0	70	471
srpen	95	191	24	35	0	22	367
září	17	169	82	122	0	53	443
říjen	35	103	45	104	0	11	298
listopad	12	58	10	11	25	11	127
prosinec	8	22	1	3	0	24	58
celkem	301	1284	259	733	229	444	3250

PAMÁTNÍK LIDICE

Celková návštěvnost Památníku Lidice 2018

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	vzdělávání	zdarma	ostatní (karty, rodiny, důchodci)	Výstavní síně	kultura/svat.	celkem
leden	77	150	742	49	69	40	76	1094	15	2312
únor	110	160	1142	92	151	39	95	11237	21	13047
březen	130	331	831	35	303	262	209	2632	17	4750
duben	160	525	991	1113	734	223	329	9422	0	13497
květen	201	521	658	1688	1048	1017	589	10500	0	16222
červen	263	572	817	1134	1068	4696	557	14728	289	24124
červenec	226	885	954	253	0	164	763	19197	201	22643
srpen	244	827	282	246	0	186	756	17307	256	20104
září	379	599	1456	718	291	2033	521	7305	193	13495
říjen	263	327	1345	531	727	230	370	7195	100	11088
listopad	84	221	169	160	724	153	131	1414	235	3291
prosinec	95	148	243	103	57	82	76	690	89	1583
celkem	2232	5266	9630	6122	5172	9125	4472	102721	1416	146156

Hlavní skupiny příjemců služeb PL – cílové sociální kategorie

děti do 18 let

mládež do 26 let

senioři

osoby se zdravotním postižením

cizinci

krajané

3.7. PREZENTACE

Významné návštěvy

J. E. Christoph Israng

23. dubna 2018 navštívil PL velvyslanec Německé spolkové republiky v Praze J. E. Christoph Israng. Při této příležitosti společně s lidickou přeživší paní Marií Šupíkovou, ředitelkou PL paní Martinou Lehmannovou a starostkou obce Lidice paní Veronikou Kellerovou založil „Záhon republiky“, do kterého věnoval 10 růžových keřů. Po zasazení růží si pan velvyslanec prohlédl výstavu „Domov můj – svědectví portréty“ a navštívil depozitář Mezinárodní dětské výtvarné výstavy.

Senátní výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice

Dne 27. června 2018 navštívilo Památník Lidice pět členů senátního **Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice**. Senátoři **Zuzana Baudyšová, Zdeněk Berka, Václav Homolka, Václav Chaloupek a Jaromíra Vítková** během prohlídky Památníku za doprovodu ředitelky Památníku paní Martiny Lehmannové také zasadili pět růží do "Záhonu republiky"

PAMÁTNÍK LIDICE

Edna Gómez Ruiz

17. července 2018 navštívila Lidice paní Edna Gómez Ruiz, původním povoláním učitelka, která ve svých projektech výchovné práce s dětmi a mládeží připomínala českou kulturu a lidickou historii. Velice přátelského setkání v Památníku Lidice se účastnili lidičtí přeživší, zástupci obce Lidice, paní starostka Veronika Kellerová a místostarosta Tomáš Skála, mexická velvyslankyně v Praze paní J. E. Rosaura Leonora Rueda Gutierrez, zástupkyně Oddělení zvláštního zmocněnce pro krajské záležitosti Ministerstva zahraničních věcí paní Markéta Fajmanová, referentka pro krajany Domu zahraniční spolupráce paní Olga Vlachová a další hosté.

J. E. Ara Bablojan

23. července 2018 navštívila Památník Lidice delegace poslanců Arménské republiky vedená předsedou Národního shromáždění J. E. panem Arou Bablojanem. Delegace navštívila Lidice v rámci své oficiální třídní návštěvy ČR, která se konala na pozvání předsedy Senátu Parlamentu ČR pana Milana Štěcha. Pan Bablojan a ostatní poslanci za doprovodu pana Pavla Horešovského, přeživšího lidického dítěte, paní Veroniky Kellerové, starostky obce Lidice a zástupců Památníku Lidice položili květiny u pomníku lidických dětí.

J. E. Nick Archer

28. července 2018 navštívil Památník Lidice J. E. Nick Archer, nový velvyslanec Spojeného království v Praze, a prohlédl si celý areál Lidic. Navštívil pietní území, muzeum, galerii i Růžový sad, kde zasadil růži do Záhonu republiky. S ředitelkou Památníku paní Martinou Lehmannovou a starostkou obce Lidice paní Veronikou Kellerovou nakonec zasedli u společného oběda. Během velice přátelského a milého setkání bylo diskutováno například o prohlubování vztahů zejména mezi Památníkem Lidice a britským městem Stoke-on-Trent, nebo třeba o tom, jak přilákat více mladých lidí do muzeí.

PAMÁTNÍK LIDICE

Manželé Gerrardovi a dar obci Lidice ze Stoke-on-Trent

28. října 2018 přivezli v rámci oslav 100. výročí vzniku ČSR pořádaných obcí Lidice Alan Gerrard a Cheryl Gerrard ze Stoke-on-Trent nádhernou keramickou mozaiku, kterou vytvořil britský výtvarník Philip Hardaker, a kterou věnovali obci Lidice. Spojení oslav, odhalení této fantastické mozaiky a tento projev propojení mezi českými Lidicemi a britským Stoke-on-Trent přijel podpořit i britský velvyslanec J. E. Nick Archer. Mozaika je umístěna v parku mezi obecním úřadem a Lidickou galerií. V rámci návštěvy obce Lidice proběhla i řada jednání mezi PL a manželi Gerrardovými.

Partnerství PL

PL má uzavřené smlouvy o spolupráci s celou řadou obdobných paměťových institucí. Kromě Memoranda o spolupráci s vypálenými obcemi ČR, které soustřeďuje již 7 obcí, má smluvní vztahy se Sdružením Čechů z Volyně a jejich přátel, s Muzeem SNP v B. Bystrici, s Muzeem a Institutem Genocidy v Jerevanu, se Sdružením AZER-ČECH, s italským městem Bucine (muzeum San Pancrazio), se Státní dubenskou historicko-kulturní rezervací v ukrajinském Dubnu, s anglickým městem Stoke-on-Trent, s Velvyslanectvím státu Izrael (CEMACH) a také s Aegis Trust Rwanda.

Tyto smlouvy, kromě výměny informací, výstav, odborníků a spolupráce ve vzdělávání, zavazují smluvní strany i k vzájemné výměně delegací při pietních a podobných významných příležitostech. Vedle těchto smluvních vztahů má PL celou řadu partnerských kontaktů s odbornými institucemi v celé řadě evropských zemí. Jedná se o Brazílii, Bělorusko, Francii, Holandsko, Lotyšsko, Německo, Norsko, Rusko a Řecko.

V roce 2018 bylo nově podepsáno memorandum o spolupráci s Ústavem totalitních režimů.

Představitelé Památníku Lidice se zúčastnili následujících pietních vzpomínek na oběti druhé světové války

Pietní vzpomínka k 73. výročí vypálení obce Prlov.

Pietní vzpomínka k 73. výročí vypálení Juříčkova mlýna v Leskovci.

21. 4. 2018

Pietní vzpomínka k 73. výročí vypálení osady Ploština.

22. 4. 2018

Pietní vzpomínka k 73. výročí vypálení osady Javoříčko.

28. 4. 2018

Pietní vzpomínka k 75. výročí vypálení obce Český Malín v Novém Malíně

12. 8. 2018

PAMÁTNÍK LIDICE

Pietní vzpomínka na oběti Cikánského tábora v Hodoníně u Kunštátu

19. 8. 2018

Oslavy k 74. výročí Slovenského národního povstání v Banské Bystrici

29. 8. 2018

Pietní vzpomínka na Josefa Mašína a odbojovou skupinu Tři králové v Kolíně-Lošanech

10. 9. 2018

Prezentace Památníků Lidice a Ležáky na veletrzích cestovního ruchu a dalších

Veletrh cestovního ruchu „Holiday World 2018“ v Praze

Ve dnech 15. – 18. února 2018 se zástupci PL Filip Petlička, Kateřina Niekurzáková a Jana Pernerová zúčastnili mezinárodního veletrhu cestovního ruchu „Holiday World 2018“, který probíhal v areálu Výstaviště Praha - Holešovice. PL již tradičně vystavoval za zvýhodněných finančních podmínek ve spolupráci s vydavatelstvím KAMA PO ČESKU s.r.o.

Vánoční knižní veletrh 2018 v Lysé nad Labem

7. až 9. prosince 2018 se zástupce PL Filip Petlička zúčastnil Vánočního knižního veletrhu v Lysé nad Labem. Součástí prezentace PL byla v úvodu veletrhu i přednáška pro žáky dvou místních škol, kterým byla představena historie lidické a ležácké tragédie a činnost PL. Po zbytek veletrhu se široká veřejnost mohla seznámit s publikační činností PL a zakoupit si vybrané tituly z produkce Památníku Lidice.

Výstava „Růžová zahrada“ na výstavišti v Lysé nad Labem

Ve dnech 21. - 24. června 2018 se konal osmý ročník výstavy Růžová zahrada na výstavišti v Lysé nad Labem.

Tradiční celostátní výstava růží a ostatních letních květin Růžová zahrada 2018 představila mimo jiné expozici růží z Růžového sadu míru a přátelství v Lidicích.

Dobrovolnická činnost

Od roku 2012 PL spolupracuje s organizací ASF, která vždy na dobu jednoho školního roku umísťuje jednoho dobrovolníka německého původu na stáž do PL. Dobrovolník provádí administrativní pomocné práce, práce spojené s produkcí a instalací výstav, provádí v cizích jazycích po pietním území PL nebo vypomáhá kurátorce Mezinárodní dětské výtvarné výstavy s přípravou výstavy a s překlady z angličtiny do němčiny. Za jeden měsíc objem dobrovolnické práce činí cca 140 hodin. V roce 2018 se v PL vystřídali dva dobrovolníci vyslaní organizací ASF, Carl-Leonard Anschütz a Jannik Oestmann.

O koordinaci jejich činnosti se dělili Mgr. Hédlová, kurátorka Lidické sbírky, a Filip Petlička, pracovník vztahů s veřejností.

V roce 2014 byla také uzavřena spolupráce s místní dobrovolnickou organizací Dobrovolnické centrum Kladno. Díky této spolupráci v roce 2018 v PL pracovaly Sandra Kyliášová a Elen Eldridge. Jejich práce je různorodá, odpovídající jejich zájmům a zároveň potřebám PL. Elen Eldridge pomáhá kurátorce MDVV Lidice v nejnáročnějším období přípravy výstavy – tj. v době od února do května – především s registrací prací do výstavy, jejich uložením, při organizaci poroty MDVV, při fotografování oceněných děl a jejich zápisu a při přípravě vernisáže. Sandra Kyliášová pomáhá při provádění vzdělávacích programů v nejnáročnějším období, kterým je zejména květen a červen, kdy probíhá slavnostní vyhlášení Mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století a mnoho škol má zájem o absolvování vzdělávacích programů. Sandra Kyliášová samostatně vede některé vzdělávací programy. Hodinová dotace se liší podle časových možností těchto dobrovolníků.

Celkový počet hodin za rok 2018, které dobrovolníci v Památníku Lidice odpracovali, je cca 1 200. (Sandra Kyliášová – 10 hodin; Jannik Oestmann cca 500 hodin od září do konce prosince; Carl Leonard Anschütz – cca 600 hodin od ledna do srpna; Elen Eldridge – cca 90 hodin od února do května).

30. září 2018 proběhla speciální dobrovolnická akce, při které začal prořez stromů kolem potoka na pietním území. S úklidem přijeli pomoci i zaměstnanci Třineckých železáren WERKzone; konkrétně tedy zaměstnanci z kladenské sochorové válcovny. Třinecké železářny pravidelně pořádají Dobrovolnické dny, během kterých jejich zaměstnanci vypomáhají v různých neziskových organizacích a na dalších důležitých a významných místech. Letos si kromě jiného vybrali právě

PAMÁTNÍK LIDICE

Památník Lidice a výrazně tak pomohli při odklizení prořezů a čištění potoka – 3 osoby po 8 hodinách.

Knihovna PL

Knihovna Památníku Lidice se postupně rozrůstá, k 31. 12. 2018 měla knihovna ve fondu 721 knih. Během roku 2018 se podařilo knihovnu PL přemístit z provizorních prostor v kanceláři pracovníka vztahů s veřejností do vhodnějších prostor Rodinného domku č. p. 116, kde jsou možnosti vhodného uložení knihovního fondu, a především dostatečné prostory pro další rozšiřování knihovny PL. Po tomto přesunutí se plánuje další rozšiřování knihovny PL, a především rozšíření možností zápůjček z knihovny PL pro veřejnost. Ve druhé polovině roku byla také uzavřena smlouva s Ústavem pro studium totalitních režimů, který se zavázal provádět soustavnou digitalizaci knihovního fondu PL, takže v průběhu následujících let bude vznikat Digitální knihovna PL složená především z nejstarších titulů, které byly vydány ve 40. a 50. letech 20. století.

Svatby v Růžovém sadu

Svatební obřad v Růžovém sadu, krásná tradice, která nás provází už 14 let. Místo pro uzavření sňatku, které si zamilovalo mnoho novomanželů. Někteří zpečetili svůj sňatek zasazením růžového keře do záhonu novomanželů. Díky němu se stále vracejí do Růžového sadu nejen v jejich velký den, ale i během celého roku.

Těch čtrnáct let, od prvního uzavřeného sňatku uteklo jako voda, novomanželům zajisté přibýlo několik vrásek, jejich rodina se nejspíše rozrostla o dalšího člena, nebo členy, ale my se díváme do našeho alba, ve kterém je zapsáno: 9. července 2005 v 15. hodin byla v Růžovém sadu oddána slečna Michaela Nová a pan Martin Seget. Po obřadu novomanželé vysadili bílou růži odrůdy Pristine.

V roce 2018 bylo v Růžovém sadu uzavřeno celkem 22 nových manželství a celkem bylo od roku 2005 oddáno 382 párů.

Propagace činnosti PL na sociálních sítích

V průběhu roku 2018 se podařilo zvýšit aktivitu PL na sociálních sítích, které jsou v současnosti jednou z nejefektivnějších forem komunikace s veřejností. Byla zvýšena četnost a pravidelnost aktuálních příspěvků reflektující činnost PL. O efektivitě FB stránek PL svědčí nárůst sledujících o cca 400, zatímco v předchozích letech byl meziroční nárůst v řádu maximálně desítek. Ve druhé polovině roku byl zřízen profil Památníku Lidice v aplikaci Instagram, kde také zaznamenal velký zájem, a stal se tak další důležitým prostředkem pro komunikaci PL s veřejností.

Přehled doprovodných kulturně – vzdělávacích akcí Lidice v roce 2018:

Kinematograf bratří Čadíků, Letní kino

3. září 2018, Bezva ženská na krku

4. září 2018, Hurvínek a kouzelné muzeum

5. září 2018, Bajkeři

6. září 2018, Anděl Páně II

Lidické zimní večery

11. října 2018 Křeslo pro Vladimíra Kořena, večerem provázel PhDr. Jiří Vaníček

24. října 2018 Křeslo pro Richarda Konkolskiho, večerem provázel PhDr. Jiří Vaníček

12. listopadu 2018, Křeslo pro Zuzanu Baudyšovou, večerem provázel PhDr. Jiří Vaníček

20. listopadu 2018, Křeslo pro Aleše Cibulku, večerem provázel PhDr. Jiří Vaníček

26. listopadu 2018, Divadelní představení Drahá mama s Danielou Kolářovou a Mášou Málkovou

2. prosince 2018, Vánoční koncert

12. prosince 2018, Křeslo pro Plk. gšt. PhDr. Eduarda Stehlíka Ph.D. MBA., večerem provázel Robert Tamchyna

Statistika LVZ za rok 2018: počet představení 7, počet diváků celkem 391, průměr 56 diváků na představení

PAMÁTNÍK LIDICE

Ocenění Památníku Lidice

Žiwa award 2018

Památník Lidice získal prestižní ocenění v letošním ročníku soutěže slovanských muzeí **ŽIVA AWARD** v kategorii Storytelling. Tato cena je udělována od roku 2012 a od té doby se soutěže zúčastnila téměř stovka muzeí ze slovanských zemí. Jméno soutěže dala slovanská bohyně Živa, která je symbolem života, mládí, moudrosti, vitality, plodnosti a krásy. Živa Award hodnotí péči a propagaci společného slovanského kulturního dědictví, prezentaci témat, která nás spojují, a to i těch komplikovaných. Vždy je kladen důraz na progresivitu v přístupu a originalitu. Cenu organizuje Fórum slovanských kultur se sídlem ve Slovinsku.

Gratias agit 2018

Cena **Gratias agit** se uděluje od roku 1997 krajanům a přátelům České republiky, kteří nezištně prohlubují zájem zahraničí o naši zemi, napomáhají jejímu zviditelňování a příznivému obrazu ve světě. Mezi laureáty ceny jsou bohemisté, překladatelé, vědci, podnikatelé, umělci, spisovatelé, pedagogové nebo sportovci. Cenou je vedle diplomu symbolický křišťálový globus od akademického malíře Zdeňka Petra. Ocenění není spojeno s finanční odměnou. Památník Lidice tuto cenu získal na návrh českého velvyslanectví v Rabatu za mimořádnou péči, kterou pracovníci Památníku Lidice věnují rozvoji a propagaci Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice.

Záhon republiky – pocta lidickým mužům

27. 9. 2018 proběhlo v lidickém Růžovém sadu slavnostní sázení růží do Záhonu republiky. Tento záhon byl v roce 2018 založen k oslavě stého výročí vzniku Československa a zároveň jako pocta lidickým mužům, kteří byly 10. června 1942 zavražděni u zdi Horákova statku, či o pár dní později na popravišti v Kobylisích. Lidická tragédie je nesmazatelnou součástí českých, ale i československých dějin, stejně jako dějin celého světa. Lidičtí muži se nejen v řadách ruských a italských legií podíleli na budování nové republiky, ale i po jejím vzniku byli její hrdou součástí. Proto právě v Růžovém sadu, symbolu naděje a nového života, jsme si v tento den připomněli vznik Československa. Hudební doprovod zajistili zpěvačka paní **Lucie Silkenová**, famózní zpěvák, malý **Honzík Musil** a kytarista **Tomáš Hoňek**. O naprosto hladký a skvělý průběh samotného sázení se postarala firma Rosa a zahradnice **paní Beranová a Doubravová**.

Speciální dík patří **lidickým přeživším ženám a dětem**. Také velvyslanci Slovenské republiky, **J. E. Peteru Weissovi**, který věnoval růžový keř, který společně s lidickými přeživšími vsadil za všechny lidické ženy a děti, které se do Lidic nikdy nevrátily.

Během roku 2018, včetně slavnostního hromadného sázení 27. 9. 2018, bylo do Záhonu republiky zasazeno celkem 115 růžových keřů, které věnovali přeživší lidické tragédie, zástupci kanceláře prezidenta republiky, Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vlády, zástupci ambasad více než 20 států, zástupci bezpečnostních složek států, univerzit, památníků, ústavů, muzeí, měst, obcí a různých spolků a sdružení.

Dosadba sakur na nádvoří před Gloriem

Nádvoří mezi gloriem a budovou muzea je většinou to první, co návštěvník vidí, když přichází do Památníku Lidice. V této podobě je samotný památník od 50. let, kdy byl vybudován. Součástí architektonického návrhu bylo také osazení prostoru smutečními břízami a sakurami, asijským druhem třešně, které kvetou nádhernými růžovými květy. Tyto stromy se v průměru dožívají 40 - 50 let, po kterých začnou pomalu odumírat. Proto byla v posledních letech řada těchto stromů odstraněna a probíhá jejich opětovná výsadba.

Dosadba bude probíhat postupně a ve druhé polovině roku 2018 bylo zasazeno prvních několik z nich. Jsme nesmírně rádi, že na dosadbě se podílí i veřejnost, protože se našli soukromí dárci, kteří mladé stromky sakur Památníku Lidice věnovali, a my jsme tak mohli začít s obnovou těchto stromů.

Jako první přišla s nápadem věnovat Památníku Lidice sakury paní Veronika Goetzová, které za toto nezištné gesto patří náš velký dík a úcta. Stejný dík patří také Svazu levicových žen, který také věnoval k vysazení jeden strom sakury. Věříme, že tyto krásné stromy zde porostou minimálně dalších 50 let, a že již brzy přibudou další.

Exkurze zaměstnanců PL do Drážďan

Ve dnech 14. a 15. listopadu 2018 uskutečnili zaměstnanci Památníku Lidice v rámci svého dalšího vzdělávání poznávací zájezd do Drážďan. V Drážďanech a okolí navštívili významné kulturní a paměťové instituce, které patří mezi světově nejlepší, zejména v péči o návštěvníky. První den navštívili zaměstnanci PL historickou pevnost Königstein, která je jednou z největších horských pevností v Evropě. Po prohlídce rozsáhlého pevnostního areálu zamířili zaměstnanci PL do Drážďan, kde si prohlédli historické centrum města a navštívili například kostel Frauenkirche v centru města, který byl při náletu v roce 1945 prakticky úplně zničen a v 90. letech 20. století znovu zrekonstruován. Součástí odpolední prohlídky se stal také drážďanský Zwinger, rozsáhlý barokní areál, který je dnes domovem Semperovy galerie, jejíž součástí je také Galerie starých mistrů, která vystavuje díla nejslavnějších světových malířů a sochařů. Druhý den navštívili zaměstnanci PL Militärisches Museum der Bundeswehr, s expozicí dějin války a násilí. V německém vojenském muzeu proběhla v roce 2018 také výstava „Ženy ve válce“, do které zapůjčil PL dva předměty ze své sbírky. Druhou zastávkou se stalo Deutsches Hygiene-Museum, které hostilo výstavu s názvem „Rasismus“. Stálá expozice muzea se pak zabývá člověkem a jeho biologickým, sociálním i kulturním rozměrem a postavením člověka a vědy v 21. století.

4. PAMÁTNÍK LEŽÁKY A JEHO ČINNOST

Národní kulturní památka Ležáky se nachází na úpatí Železných hor zhruba 10 km od Hlinska. Zahrnuje pietní území, na kterém se rozkládala do 24. června 1942 osada Ležáky, budovy muzea a restaurace se sociálním zázemím. Ačkoliv toto místo upadalo v posledních desetiletích poněkud v zapomnění, jsme i díky Ministerstvu kultury ČR, který jej prostřednictvím PL v roce 2008 převzal do péče, svědky značné renesance zájmu o osud Ležáků a jejich obyvatel ze strany tuzemských návštěvníků.

V úterý 9. ledna 2018 se uskutečnilo již desáté setkání spolupracovníků operace Silver A

Setkání proběhlo za účasti spolupracovníků, jejich rodin a všech, kteří byli na této významné odbojové akci účastni. Akce byla zahájena ve 14 hodin pietní vzpomínkou a kladením věnců. Účast na letošním setkání byla zatím nejvyšší a k pomníku na pardubickém popravišti bylo položeno 35 věnců. Pietního aktu se zúčastnila celá řada osobností. **1. místopředsedkyně Senátu P. ČR Miluše Horská, ministr kultury Ilja Šmíd, primátor města Pardubice Martin Charvát, Jana Bobošíková, KVV Pardubice, Velitelství posádky Praha, 43. výsadkový prapor Chrudim, představitelé měst a obcí, představitelé organizací ČSBS a ČsOL, zástupce přeživších lidických dětí a celá řada dalších pamětníků a jejich potomků.**

Po uložení věnců následovaly projevy ředitelky Památníku Lidice **Martiny Lehmannové**, 1. místopředsedkyně Senátu PČR **Miluše Horské**, ministra kultury **Ilji Šmída** a primátora města Pardubice **Martina Charváta**. Po závěrečném zaznění státní hymny se většina účastníků přesunula do Sezemic, kde následoval odpolední program.

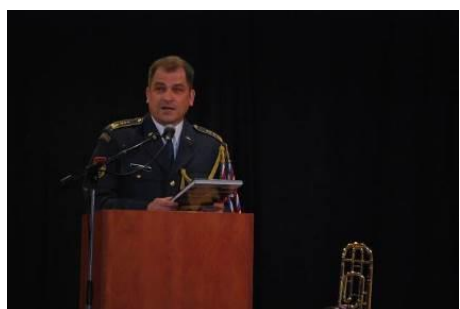
PAMÁTNÍK LIDICE

V restauraci Sezemický dům se hlavní program odehrával od 15.30 hodin. Jako první vystoupila opět ředitelka Památníku Lidice **Martina Lehmannová**. Své projevy také přednesli vícehejtman pardubického kraje **Roman Línek**, pardubický rodák, velitel Posádkového velitelství Praha **Milan Virt**, opět 1. místopředsedkyně Senátu PČR **Miluše Horská**, spoluzakladatelka, jedna z ideových tvůrců tohoto setkání a donátorka **Jana Bobošíková**. Závěrečný projev přednesl náměstek primátora města Pardubice **Jakub Rychtecký**, který představil koncepci města Pardubice na revitalizaci NKP Zámeček a na nové architektonické řešení tohoto pietního území. Návrhy zaslané do architektonické soutěže na řešení NKP Zámeček, včetně toho vítězného, si všichni přítomní mohli prohlédnout přímo v sále restaurace.

Největší ohlas ovšem sklidil historik **Vojtěch Kyncl**, který ve své přednášce hovořil na téma "**Váleční zločinci**" a zaměřil se především na jejich poválečné osudy. Nejsilnějším momentem celé přednášky pak bylo promítání československého dokumentárního filmu z roku 1963 s názvem "**Pohlednice pro kata**". Tento film je věnován terezínskému dozorci a vrahovi Stefanu Rojkovi a nechává velice sugestivně promlouvat přeživší a svědky jeho brutálních činů v Malé pevnosti Terezín.

Herec **Josef Somr** poté přečetl ukázkou z připravované výstavy "Lidice a doba prezidenta Osvoboditele". Panu Josefu Somrovi se dostalo zvláštního poděkování za to, že se tohoto setkání zúčastnil již po desáté.

Hudební doprovod celého odpoledního programu zajistila opět **Ústřední hudba Armády ČR**.

Dne 23. března 2018 byla zahájena nová návštěvnická sezóna v Ležákách

Program zahajovacího odpoledne byl bohatý a všichni návštěvníci se měli na co těšit. Pro celkem sychravé počasí se první část programu přesunula oproti původnímu plánu do budovy muzea, kde po úvodním slovu ředitelky Památníku Lidice proběhlo druhé křtění knihy Domov můj, svědectví portréty s fotografiemi přeživších tragédií v Lidicích a Ležákách. Největšího prostoru se dostalo vojenskému historikovi, Plk. gšt. PhDr. Eduardu Stehlíkovi, MBA, který představil novou výstavu "Vše pro vlast", která vznikla ve spolupráci Památníku Ležáky, 43. výsadkového praporu Chrudim a Odboru pro válečné veterány ministerstva obrany, a která je věnována padlým a zemřelým příslušníkům právě chrudimského výsadkového praporu. Po přednášce Plk. Stehlíka jsme se všichni přesunuli k Minigalerii, kde byla slavnostně přestřižena páska a výstava "Vše pro vlast" byla tak oficiálně zpřístupněna veřejnosti. Předposlední část programu proběhla u ležácké studánky na pietním území, kde vystoupily děti ze ZŠ Včelákov a ZŠ Miřetice a vojenský kaplan npor. Mgr. Milan Novotný studánku posvětil. Po svém pěveckém vystoupení a po posvěcení ležácké studánky se děti z místních ZŠ ujaly vynesení Morany a tento symbol zimy a smrti poslaly po proudu potoka Ležák daleko pryč. Poslední částí programu v Památníku Ležáky následovalo Křeslo pro hosta, kterým tentokrát prováděla ředitelka Památníku Lidice Martina Lehmannová, a její pozvání přijal publicista Václav Žmolík.

Na paměť Josefa Štulíka, člena odbojové skupiny Čenda, který se před gestapem ukrýval v lesích v okolí Včelákova, a který se pod pohružkou vypálení obcí v okruhu 5 kilometrů sám přihlásil na četnické stanici ve Vrbatově Kostelci.

5. ročník se uskutečnil ve středu 11. dubna 2018 od 9:00. Záštitu nad tímto ročníkem převzala **Jarmila Kratochvílová**, běžkyně krátkých a středních tratí, která je držitelkou světového rekordu na 800m.

Do Ležáků v krásném slunečném středečním ránu dorazilo neuvěřitelných **421 běžců z 20 škol Pardubicka**. Běželo se ve čtyřech kategoriích a všichni byli úžasní, podali skvělé výkony a dobíhali ve fantastických časech.

PAMÁTNÍK LIDICE

Rekordní počet účastníků se nakonec téměř nevešel do objektivu fotografů, ale i tak doufáme, že příští rok tento rekord překonáme, a že na Memoriál Josefa Štulíka dorazí ještě více sportovců a budeme tak moci ještě více spojovat sport, mladé lidi, žáky a studenty s historií a místy, která nesmí být zapomenuta, jako jsou právě Ležáky.

Tvorba pro Ležáky 2018

Odborový svaz KOVO podporuje již několik let různé projekty, které připomínají nevinné oběti z Lidic i Ležáků a celý historický kontext událostí obou světových válek, které se nesmazatelně promítly nejen do života českého a německého národa. Projekt "Tvorba pro Ležáky 2018" byl realizován v rámci spolupráce Památníku Lidice, Odborového svazu KOVO a kolegů z německých odborů DGB. Studenti si tímto projektem připomněli 76 let od vypálení osady Ležáky. Vernisáž výstavy se uskutečnila dne 23. května 2018 od 10:30 hodin v Památníku Ležáky.

V rámci pokračujícího projektu "Tvorba pro Lidice a Ležáky", který je organizován Odborovým svazem KOVO, vytvořili učni ze středních škol z Hradce Králové, Jihlavy, Plzně a německé firmy FLACHGLAS Wernberg GmbH z Wernbergu-Köblitz umělecká díla. Vyrobená díla byla předána během oficiálního ceremoniálu v Památníku Ležáky 23. května 2018. Cílem tohoto projektu bylo dát studentům možnost, aby svou praktickou činností uctili památku osady Ležáky a tímto se i intenzivněji zabývali touto tragickou kapitolou česko-německé historie.

Ležáky – poselství ukryté v květech

Tak zní název dětské regionální umělecké soutěže v tvorbě a aranžování květin, určené pro děti z mateřských a základních škol.

PAMÁTNÍK LIDICE

Dne 25. května 2018 proběhlo v muzeu Památníku Ležáky slavnostní vyhlášení výsledků čtvrtého ročníku dětské výtvarné soutěže "Ležáky – poselství ukryté v květech". Soutěž byla už druhý rok vyhlašovaná s konkrétním tématem. S ohledem na **výročí 100 let české státnosti** jsme dětem jako téma zadali vytvoření květinové vazby pro Alici Masarykovou. Následně jsme téma využili i jako součást ceny, kterou byl příspěvek na zajištění exkurze na Masarykovu věž samostatnosti v Hořicích.

Výrobky soutěžících, které odborná porota hodnotila již 24. května 2018, byly rozděleny do tří kategorií: mateřské školy, I. stupeň základních škol a II. stupeň základních škol. Porota udělila v každé kategorii ceny za 1. až 3. místo. Oceněné děti obdržely věcné dary a gratulace přítomných hostů. **Nelehkého úkolu se zhostil významný host, 1. místostarosta Města Hořice Ivan Doležal, který vybral z dvaceti výrobků vítěze. První místo obsadila ZŠ Kameničky a jejich vazba pod názvem "POCTA 1. REPUBLICE" putovala 7. června 2018 do Masarykovy věže samostatnosti v Hořicích. Odměnou pro ZŠ Kameničky byla dne 27. 6. 2018 komentovaná prohlídka Masarykovy věže samostatnosti v Hořicích a prohlídka podniku Pravé hořické trubičky, s. r. o.**

Součástí programu vyhlášení byla také vernisáž čtvrtého ročníku výstavy **Květy pro Ležáky**, která se uskutečnila v Minigalerii. Tato výstava kosatců vznikla z podnětu pana inženýra Jana Třísky, který vlastní na své zahradě kosatce z vypálené osady Ležáky. Výstava prezentovala celkem třicet pět druhů kosatců, které dodalo zahradnictví LukonBulbs Lovčice. Slavnostního vyhlášení a následné vernisáže se zúčastnili, mimo oceněných dětí, také hosté: starosta Obce Miřetice pan Jaroslav Chour a místostarostka Obce Miřetice paní Jarmila Alinčová. Závěr dne patřil dětem ze ZŠ Miřetice, které obohatily svým pásmem program dne.

PAMÁTNÍK LIDICE

V pátek 22. června 2018 se uskutečnil 8. ročník **Memoriálu Karla Kněze** v branném závodě mládeže. Branný závod "Memoriál Karla Kněze" se stal nedílnou součástí aktivit pořádaných Památníkem Lidice a Památníkem Ležáky. Letošní ročník přilákal na start celkem 18 soutěžních družstev, rozdělených do dvou kategorií. Od dopoledne byly pro soutěžící připraveny ukázky vojenské techniky a zbraní, policisté připravili ukázky z výcviku služebních psů. Dále následovala prezentace praporu Čestné stráže AČR Posádkového velitelství Praha. V 10:00 hodin proběhl vlastní závod od pomníku Karla Kněze v Louce u Vrbatova Kostelce. Každé družstvo odstartovala starostka Obce Vrbatův Kostelec Pavla Němcová za podpory vnučky Karla Kněze, Aleny Mergl Kučerové, a velitele Posádkového velitelstva Praha plk. gšt. Milana Virta. V cíli závodu na pietním území Ležáky čekalo na soutěžící 7 stanovišť, kam pořadatelé připravili otázky z historie, střelbu ze vzduchovek atd. Při slavnostním vyhlášení výsledků branného závodu byli přítomni plk. gšt. Milan Virt, velitel Posádkového velitelství Praha, plk. Petr Tománek, velitel 21. taktického letectva Čáslav, pplk. Vojtěch Chaura, zástupce velitele Krajského vojenského velitelství Pardubice, plk. Jiří Adamec, velitel 43. výsadkového praporu Chrudim, plk. Ladislav Tomášek, vedoucí územního odboru Chrudim, mjr. Miroslav Vokál, vrchní komisař územního odboru Chrudim, nadpor. Petr Dvořák, vedoucí obvodního oddělení Skuteč, vnučka Karla Kněze Alena Mergl Kučerová, starostka Obce Vrbatův Kostelec Pavla Němcová, starosta Obce Miřetice Jaroslav Chour.

Pietní vzpomínka k 76. výročí ležácké tragédie proběhla v **neděli 24. června 2018**, přesně v den samotného výročí.

Vzpomínkový den byl zahájen v 8:15 mší před muzeem, kterou celebroid Mons. Josef Kajnek, pomocný biskup královehradecký.

Po mši následovalo slavnostní předání pamětních odznaků Památníku Lidice v muzeu. Ředitelka Památníku Lidice letos v Ležákách ocenila stříbrným odznakem celkem čtyři osobnosti, které se svou dlouhodobou činností a spoluprací zasloužily o rozvoj Památníku Ležáky a Památníku Lidice. Stříbrný pamětní odznak získali pan **Pavel Dostálek**, vedoucí dopravního inspektorátu Chrudim, paní **Jarmila Kratochvílová**, držitelka světového rekordu v běhu na krátké tratě, paní **Romana Netolická** a pan **Josef Kopecký**, oba novináři a také paní **Jitka Ročňová**, dlouholetá spolupracovnice a podporovatelka Památníku Ležáky. Všem oceněným pogratovala také paní Miluše Horská, 1. místopředsdkyně Senátu PČR a pan Vojtěch Pikal, místopředseda Poslanecké sněmovny PČR. Paní Horská také oceněným předala pamětní listy Senátu.

PAMÁTNÍK LIDICE

Od 10:00 následoval pietní akt, během kterého bylo ke Knize obětí položeno celkem 94 květinových darů od ústavních činitelů, zástupců státní správy, zástupců zastupitelských úřadů z celého světa, měst, obcí, partnerských a spřátelených organizací, spolků i jednotlivců.

Po položení květinových darů následovaly projevy ředitelky Památníku Lidice paní **Martiny Lehmannové** a dalších hostů. Hlavní projev přednesl předseda vlády ČR pan **Andrej Babiš**. S dalšími projevy vystoupila paní 1. místopředsedkyně Senátu P ČR **Miluše Horská**, pan **Pavel Budínský**, předseda Československé obce legionářské a pan **Jaroslav Vodička**, předseda Českého svazu bojovníků za svobodu.

Po oficiálních projevech vystoupil pěvecký sbor Plamen Přelouč. Součástí pietního aktu bylo zapálení 8. ročníku Ohně (bez)naděje za přítomnosti paní Miluše Horské a pana Andreje Babiše.

Po ukončení oficiální části Pietního aktu proběhl již tradiční seskok vojenských parašutistů z výsadečkového praporu Chrudim do prostoru pietního území, kteří tímto pravidelně uctívají hrdinství ležáckých odbojářů.

25. června 2018 se uskutečnil osmý ročník pochodu **Ohně (bez) naděje** na trase Ležáky – Lidice – Praha - Chelmo. V Pardubicích se účastníci pochodu zúčastnili pietní vzpomínky u památníku U zámku, kde všem účastníkům poděkovala 1. místopředsedkyně Senátu PČR Miluše Horská.

Odkup pozemků v Ležákách

Památník Lidice, Ministerstvo kultury a Ministerstvo financí dospěly k dohodě se soukromým vlastníkem na odkup pozemků na území Národní Kulturní Památky Ležáky do vlastnictví státu od 1. 8. 2018.

Památník Lidice, příspěvková organizace Ministerstva kultury, od roku 2008 spravuje Památník Ležáky. Území bývalé kamenické osady je od roku 1978 vedeno v seznamu Národních kulturních památek (NKP). Tento status byl znovu potvrzen Nařízením vlády č. 147/1999 Sb. V roce 2008 přešla správa NKP Ležáky z obce Miřetice na Památník Lidice. Památník Lidice během uplynulých deseti let realizoval v Ležákách mnoho činností, rekonstrukcemi počínaje a realizací výstav a edukačních programů konče. Na začátku roku 2009 byla představena rekonstruovaná budova muzea s moderní a citlivě pojatou expozicí připomínající tragické události roku 1942.

Pietní území Ležáky je vrcholným krajinářským dílem architekta Ladislava Žáka, který prázdný prostor bývalé osady upravil do současné podoby během 50. let minulého století a osadil jej tzv. "hrobodomy", pomníky připomínající původní ležácká stavení. Největší podíl činnosti památníku Lidice tvoří neustálá a soustavná péče o toto území, které tak díky soustavné práci zůstává velice důstojným místem historické paměti.

Památník Lidice vynakládá na péči o jedinečné pietní území v Ležákách nemalé prostředky a úsilí. Tato činnost je ale často znesnadňována majetkoprávními vztahy. NKP Ležáky se totiž rozprostírá na pozemcích několika majitelů. Z velké části je vlastníkem pozemků Památník Lidice, potažmo stát, dále obec Miřetice, která se na správě a údržbě podílí, ale část pozemků je v soukromém vlastnictví.

Soukromé pozemky zabírají cca 20% celkové rozlohy NKP Ležáky, ovšem na velmi exponovaných, a pro provoz a údržbu důležitých, místech. Jedná se zejména o prostor tzv. "Lomu mučedníků" (kam byli ležáčti obyvatelé shromážděni před deportací na pardubické popraviště) a další přilehlý lom, stejně tak o prostor přístupové cesty k muzeu. Největší problém představuje podnikání bezpečnostních opatření na místech, kde by mohlo být ohroženo zdraví návštěvníků, kterých každoročně do Ležáků přijíždí více než 20 000 včetně dětí, což jsou prostory především zmíněných lomů.

"Památník Ležáky je místem, kde vzdáváme úctu hrdinům. Devět domů obývalo 54 lidí. Jejich život byl tvrdý, stejně jako kámen, který dobývali ze země. Znali cenu každého dne svého života. Věděli jaká je cena svobody a demokracie, za ni bojovali a zemřeli. Památník Lidice pečuje o jejich památku a o místo, kde žili. Práce s hlubokým lidským obsahem často naráží na své limity v takových věcech, jako jsou majetkoprávní vztahy. Zakoupením pozemků na území Národní kulturní památky Ležáky budeme schopni zajistit řádnou a komplexní péči o místo, včetně nejdůležitější části, kterou je lom, v němž ležáčti čekali na odvoz na popravu, a který byl dosud spolu s dalšími zakupovanými pozemky v soukromém majetku."

-Martina Lehmannová, ředitelka Památníku Lidice-

Památník Lidice prostřednictvím svého zřizovatele, Ministerstva kultury, a ve spolupráci s Ministerstvem financí, dlouhodobě usiluje o odkup těchto pozemků do vlastnictví státu. Po složitých jednáních odsouhlasilo Ministerstvo kultury a Ministerstvo financí uvolnění finančních prostředků ve výši 5,5 milionu korun pro realizaci odkupu. S touto částkou a s převedením pozemků na Památník Lidice obě strany souhlasily a v současnosti je kompletně připraven jejich převod na Památník Lidice. K oboustrannému podpisu smlouvy došlo 31. 7. 2018.

PAMÁTNÍK LIDICE

"Vyřešení situace s odkupem pozemků do vlastnictví státu vnímám pozitivně. Opět to více usnadní správu a péči o areál Památníku Ležáky, včetně jeho návštěvnického provozu. A to je v případě takto důležitého místa historické paměti klíčové"

Antonín Staněk, ministr kultury-

Jabloň za Marii Jeřábkovou

12. října 2018 byla v Památníku Ležáky slavnostně vysazena jabloň k uctění památky paní Marie Jeřábkové, rozené Štulíkové, jedné ze dvou ležáckých přeživších děvčat, která zemřela **25. února 2018**.

V rámci projektu Ministerstva kultury Společné století 1918-2018 se v pátek 12. října 2018 konala přednáška plk. gšt. PhDr. Eduarda Stehlíka, MBA, která navazovala na výstavu Lidičtí muži v boji za svobodu.

Samotná výstava i přednáška Eduarda Stehlíka se zaměřila na témata vzniku Československa, především na čs. legie, v jejichž řadách v Rusku a Itálii bojovali i muži z Lidic. Dalšími tématy byly například účast lidických mužů při mobilizaci v roce 1938, nebo jejich účast v bojích 2. světové války, během které lidičtí muži rodáci bojovali v řadách RAF, či u Tobruku.

Po dopoledním bloku přednášek se všichni přítomní za účasti Mgr. Martiny Lehmannové, ředitelky Památníku Lidice, plk. gšt. PhDr. Eduarda Stehlíka, MBA a dalších hostů přesunuli na pietní území původní osady Ležáky, kde byla vysazena jabloň za účasti syna zesnulé paní Marie Jeřábkové, Aleše Jeřábka.

Paní Marie Jeřábková, rozená Štulíková, jako jedna z mála dětí přežila tragédii v Ležákách. Spolu se svou o rok starší sestrou Jarmilou dokonce z Ležáků přežily jako jediné. V červnu roku 1942 jí byl pouhý rok a tři měsíce a smrti s ostatními dětmi obě sestry Štulíkovy unikly díky tomu, že byly vybrány na převýchovu do německých rodin. Do Československa se obě sestry vrátily v roce 1946 a to ke svému dědečkovi Františkovi Pelikánovi. V rámci poválečné obnovy obce Lidice se uvažovalo také o tom, že bude obnovena i kamenická osada Ležáky. Tato myšlenka byla ovšem zavrhnuta, protože bylo vyhodnoceno, že není pro koho stavět. Byly postaveny pouze dva domy v nedalekém Včelákově, pro každou ze sester Štulíkových jeden. Paní Marie Jeřábková žila ve Včelákově až do února letošního roku. **Na její památku byla v Ležákách vysazena jabloň, která nese její jméno.**

Ležácké veršování

Cílem přehlídky je setkání v přátelské atmosféře, poznání práce ostatních a připomenutí si historických souvislostí spojených s místem konání, a v roce 2018 také **připomenutí 100 let české státnosti**.

Památník Ležáky v roce 2018 již popáté uspořádal pro mladé účastníky soutěž, v rámci které mohli vystoupit na celostátní recitační přehlídce s předními umělci: Mášou Málkovou, Danou Černou a Marcelem Vašinkou.

Symbolicky se tato akce odehrála 8. listopadu 2018 k připomínce Dne válečných veteránů. Účastníci měli také možnost seznámit se s historií Ležáků. Uvítali prohlídku muzea a procházku po pietním území s výkladem.

Zahájení celého dne proběhlo v 9 hodin vernisáží výstavy "**Lidice a doba prezidenta Osvoboditele**" v Minigalerii. Samotný program zahájila v 10 hodin ředitelka Památníku Lidice Martina Lehmannová, která všechny přítomné přivítala a popřála krásný zážitek z celého dne. Přivítání byli také vzácní hosté – novodobí váleční veteráni: vrchní praporčík 43. výsadkového praporu Chrudim prap. Robert Otáhal a rotm. Michal Černý. Obdivuhodná byla i ukázka textů rotm. Michala Černého z jeho knihy „Cesta vojáka“. Děti se zájmem také vyslechly zkušenosti obou novodobých veteránů z misí a vojenské služby. Celým dnem provázela soutěžící a posluchače moderátorka Mgr. Renata Klečková.

Mezi jednotlivými kategoriemi program obohatila svými přednesy odborná porota.

Všichni soutěžící obdrželi účastnický list a publikace PL. Výherci a ocenění získali diplom s umístěním ve své kategorii, publikace PL, publikaci tematicky blízko recitaci a přednesu. Tato ocenění získali soutěžící přímo z rukou odborné poroty, která jednotlivé soutěžní přednesy hodnotila velmi kladně.

Přehled výstav uspořádaných v Památníku Ležáky v roce 2018

Stálá expozice v muzeu pod názvem „Osada, která nemlčela“

Krátkodobé výstavy v Minigalerii.

23. 3. 2018 – 31. 5. 2018	Vše pro vlast. Památce padlých a zemřelých příslušníků 43. výsadkového praporu.
25. 5. 2018 - 27. 5. 2018	Výstava IRISŮ
4. 6. 2018 - 31. 10. 2018	Výstava - Lidičtí muži v boji za svobodu
6. 11. 2018 - 31. 5. 2019	Lidice a doba prezidenta Osvoboditele

Ležácké podvečery

19. 1. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Jitku Schneiderovou

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Barbora Málková

16. 2. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Jana Šťastného

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Barbora Málková

23. 3. 2018 od 17⁰⁰ hod.

Křeslo pro Václava Žmolíka

večerem provází: ředitelka PL, hudební doprovod Barbora Málková

19. 4. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Michala Dlouhého

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Barbora Málková

4. 5. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Vladimíra Kořena

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Barbora Málková

25. 5. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Hanu Křížkovou

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Hana Křížková

7. 9. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Drahá mama/Dear Alice

scénické čtení z korespondence Alice a Charlotty Masarykových

účinkují: Daniela Kolářová, Máša Málková

dramaturgie: Lucie Němečková

režie: Zuzana Burianová

13. 9. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Stanislava Hložka

večerem provází: Jiří Vaníček, zpěv: Stanislav Hložek

12. 10. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro plk. gšt. PhDr. Eduarda Stehlíka, MBA

Večerem provází: Robert Tamchyna, hudební doprovod Barbora Málková

26. 10. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Jaromíra Hanzlíka

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Barbora Málková

16. 11. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Křeslo pro Aleše Cibulku

večerem provází: Jiří Vaníček, hudební doprovod Barbora Málková

9. 12. 2018 od 18⁰⁰ hod.

Vánoční koncert Jany Sychrovské

**účinkuje: Jana Sychrovská - zpěv, Petr Hostinský - klavír, Libor Ježek - housle
a dětský sbor Zvoneček ze ZUŠ Slatiňany**

Statistika návštěvnosti za 10. ročník Ležáckých podvečerů:

Celkem představení: **12**

Celkem návštěvníků: **926/12**

Průměr diváků na představení: **77**

Návštěvnost za období 04/2009-12/2018

Po dobu trvání LP se uskutečnilo celkem **142** představení a koncertů, které shlédlo **9.602** diváků, což je průměr **14** představení za sezónu a **68** diváků na představení.

PAMÁTNÍK LIDICE

Návštěvnost NKP Ležáky 2018

	cizinci	ČR	ciz. studenti	ČR studenti	vzdělávání	zdarma	ostatní	soutěže	kultura	Minigal.	celkem
leden	10	5	0	0	0	2	1	0	73	0	91
únor	18	18	0	14	0	7	1	0	79	0	137
březen	2	100	1	77	0	283	25	0	57	251	796
duben	16	378	15	163	162	71	76	500	89	1024	2494
květen	1	338	0	157	136	186	207	100	178	932	2235
červen	91	272	2	180	178	2829	173	270	0	2051	6046
červenec	21	1056	4	428	23	187	187	0	0	2048	3954
srpen	36	1004	5	468	0	211	193	0	0	2405	4322
září	12	338	1	128	34	159	119	0	120	1023	1934
říjen	5	172	3	108	184	142	56	0	184	448	1302
listopad	0	0	0	0	109	352	0	110	84	136	791
prosinec	3	3	0	0	0	0	0	0	70	0	76
celkem	215	3684	31	1723	826	4429	1038	980	934	10318	24178
Rok 2017	154	3426	145	1684	823	4648	1056	1030	860	8314	22140
rozdíl	61	258	-114	39	3	-219	-18	-50	74	2004	2038

Komentář:

Nárůst návštěvnosti je způsoben zejména prodloužením provozní doby na celý rok. Značné rezervy jsou ještě v účasti studentů na vzdělávacích programech. Velký nárůst návštěvnosti vznikl v Minigalerii a i Ležácké podvečery jsou hojně navštěvované.

5. KP LETY U PÍSKU

Usnesením vlády České republiky č. 589 ze dne 4. května 2009, které se promítlo do znění zřizovací listiny PL, přešla péče o pietní území bývalého cikánského tábora v Letech u Písku do působnosti této organizace.

Posláním PL je tak, kromě jiného, *„péče o uchování trvalé vzpomínky na utrpení Romů internovaných v bývalém cikánském táboře v Letech u Písku včetně péče a úpravy pietního místa“*.

Převod KP Lety z PL na Muzeum romské kultury:

V době od srpna 2017 probíhala příprava na převod KP Lety z PL do Muzea romské kultury. Byl proveden kompletní soupis pozemků, veškerého hmotného majetku a dne 18. 12. 2017 byla mezi PL a MRK podepsána smlouva o převodu. Realizace převodu proběhla 28. února 2018.

6. HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

V roce 2018 v Památníku Lidice proběhla veřejnosprávní kontrola Ministerstva kultury zaměřená na hospodaření s rozpočtovými prostředky a majetkem státu, dodržování právních předpisů a opatření vydaných MK. Ve dnech 22. 5. - 23. 5. 2018. byla odborem interního auditu a kontroly Ministerstva Kultury provedená kontrola.

Byly zjištěny nedostatky v oblasti vnitřních předpisů a předběžné kontroly příjmů a výdajů, a nedodržení předpisů dle platné zřizovací listiny.

PL včas neaktualizoval důsledně vnitřní předpisy, které nereflektovaly personální výměnu v roce 2017-2018 a v důsledku toho byla identifikována rizika v možnosti vykazání nesprávného hospodářského výsledku z této činnosti. PL dodržuje rozdělení funkcí příkazce operace a správce rozpočtu.

Na základě výsledků a doporučení plynoucích z auditů a kontrol byla přijata adekvátní opatření vedoucí k nápravě. Zjištěné nedostatky byly opraveny v plném rozsahu.

PL má od 1. 1. 2018 novou organizační strukturu a v souvislosti s tím byl k témuž datu vydán i nový OŘ, byl opraven 5. 3. 2018 po vydání nové zřizovací listiny (vydána 28. 2. 2018 s platností od 1. 3. 2018), na základě doporučení auditu byl OŘ znovu přezkoumán v červenci a 1. 8. 2018 byly provedeny úpravy – upřesnění pravomocí zástupce a povinností sekretariátu, doplněna čísla středisek. Všechny opravy OŘ realizuje ředitel PL a o změnách informuje na poradách vedení. Chyby v nastavení vnitřního kontrolního systému byly odstraněny, byly provedeny důkladné revize směrnic a jejich úpravy tak, aby odpovídaly aktuálnímu stavu instituce, legislativy apod. Byl zjednodušen systém nákupu PHM v PL a uzavřena smlouva s Českou poštou tak, aby nevznikala nutnost hotovostních úhrad z pokladny PL, Vedoucí zaměstnanci byli poučeni o nutnosti předběžné kontroly a všichni zaměstnanci byli znovu poučeni o VKS (7. 8. 2018). Byly provedeny úpravy v přípravě a zpracování inventarizace majetku dle doporučení kontroly. V období od 1. 11. 2018 byly provedeny inventarizace majetku dle nových postupů.

Dne 30. 10. 2018 byla provedena kontrola VZP (VZP Kladno) za kontrolované období 1. 8. 2014 - 31. 8. 2018. Kontrola se týkala dodržování oznamovací povinnosti, stanovení vyměřovacích základů a výše pojistného, dodržování termínů splatnosti pojistného, zasílání záznamů o pracovních úrazech.

Kontrolou byl zjištěn přeplatek na pojistném, s ohledem na výsledek kontroly byl domluven způsob vyrovnání přeplatku a kontrolním orgánem bylo doporučeno provádět platby zdravotního pojištění v souladu se zákony č. 592/1992 Sb. a č. 48/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně.

PAMÁTNÍK LIDICE

Příjmy 2018 hlavní činnost celkem	36.726 tis. Kč
vstupné	2.129 tis. Kč
příspěvek Ministerstva kultury ČR	27.969 tis. Kč
ostatní příjmy	6.626 tis. Kč
hospodářská činnost	330 tis. Kč

Výdeje 2018 hlavní činnost celkem	36.725 tis. Kč
materiálové náklady a energie	3.489 tis. Kč
opravy a udržování	6.649 tis. Kč
služby	7.727 tis. Kč
osobní náklady celkem	12.066 tis. Kč
ostatní náklady	6.791 tis. Kč
hospodářská činnost	43 tis. Kč

Dotace ze státního rozpočtu:

Celkový zůstatek na účtu 671 – Výnosy z nároku na prostředky ze státního rozpočtu ve výši 27.969.378,- Kč je tvořen:

<u>5040010011 Příspěvek PO – provoz celkem ve výši 26.562 tis. Kč.</u>	
souhrn měsíčních příspěvků na provoz	25.957 tis. Kč
mimořádné jednorázové posílení motivační složky platu	156 tis. Kč
vypořádání predikce zhoršeného výsledku	141 tis. Kč
kompenzace nákladů spojených s náhradou za překážky v práci	307 tis. Kč

Účelové dotace

<u>5040010021 Příspěvek PO - kulturní aktivity celkem 1.382 tis. Kč.</u>	
300 tis. Kč	mezinárodní dětská výtvarná výstava
37 tis. Kč	Společné století – Lidičtí muži v boji za svobodu
80 tis. Kč	Společné století – Lidice a Doba prezidenta osvoboditele
250 tis. Kč	vydání obrazové publikace lidických přeživších
615 tis. Kč	Mezinárodní vědomostní soutěž „Lidice pro 21 století“
100 tis. Kč	MDVV 2018 - 46. ročník

Investiční prostředky

5.500 tis. Kč.....odkoupění pozemků v katastru Ležáky – pietní území

Průměrný přepočtený počet pracovníků: 22,8

Schválený počet pracovníků: 24

Průměrný měsíční plat (hrubý): 26.901,00 Kč

PAMÁTNÍK LIDICE

Seznam dárců v roce 2018

Poskytovatel	Druh projektu	Název projektu	Stručný popis (cíle projektu nebo účel použití prostředků)	Zůstatek přijatých prostředků z předchozích období	Přijaté prostředky v běžném období		Použito celkem (Kč)
					tuzemské (Kč)	ze zahraničí (Kč)	
Fyzické osoby	dar		dar na provoz Památníku Lidice	383 423,00	45 578,30	216 860,00	1 000,00
Fyzické osoby	dar		dar na Růžový sad Památníku Lidice	20 295,75	5 460,00	0,00	25 755,75
Nadace Agrofert	dar	MDVV 2018 - 46 ročník	Mezinárodní dětská výtvarná výstava 2018 - část nákladů na deinstalaci výstavy	0,00	37 510,00	0,00	37 510,00
Nadace Agrofert	dar	MDVV 2018 - 46 ročník	Mezinárodní dětská výtvarná výstava 2018 - část nákladů na grafický redesign webu	0,00	12 490,00	0,00	12 490,00
Obec Miřetice	dar	Memoriál Karla Kněže	Nákup startovních čísel pro soutěžící	0,00	8 000,00	0,00	8 000,00
Pardubický kraj	dar	Pietní vzpomínka Ležáky	částecná úhrada nákladů na fotodokumentaci a ozvučení pietní vzpomínky	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00
Pardubický kraj	dar	Silver A	úhrada nákladů souvisejících s pořádáním setkání Silver A, květiny, smlouva o umělecké dílo, kancelářské potřeby, občerstvení	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00
Město Pardubice	dar	Silver A	část dopravy Kladno - Pardubice	0,00	3 000,00	0,00	3 000,00
Obec Vrbatův Kostelec	dar	Memoriál Karla Kněže	úhrada nákladů na svoz a odvoz účastníků a nákladů na ceny a poháry pro soutěžící.	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00
Město Chrudim	dar	Ležáky - poselství ukryté v květech	částecná úhrada dopravy na exkurzi do města pro výherce soutěže	0,00	3 000,00	0,00	3 000,00
Městys Včelákov	dar	dar	dar na provoz Památníku Lidice	0,00	7 000,00	0,00	7 000,00

PAMÁTNÍK LIDICE

Město Kladno	dar	Světlo za Lidice 2018	celostátní přehlídka dětských pěveckých sborů Světlo za Lidice 2018	0,00	25 000,00	0,00	25 000,00
Odborový svaz KOVO	dar	Světlo za Lidice 2018	celostátní přehlídka dětských pěveckých sborů Světlo za Lidice 2018	15 000,00	15 000,00	0,00	30 000,00
Monlid Development s.r.o.	dar	MDVV	MDVV	10 000,00	0,00	0,00	10 000,00
Levicové kluby žen, o. s.	dar	Růžový sad	regenerace růžového sadu	10 000,00	0,00	0,00	10 000,00
Šimek Guangzhou kids Art Center Ms.Maggie	dar	MDVV	MDVV	1 158,00	0,00	0,00	1 158,00
Energie nemovitostní a.s.	dar	MDVV 2018 - 46 ročník	částečná úhrada nákupu medailí oceněným pracím	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00
Třinecké železářny a.s.	dar	Vánoční koncert	částečná úhrada občerstvení na Vánočním koncertu v Lysé nad Labem	0,00	5 000,00	0,00	5 000,00

Seznam dárců naleznete také na internetu na adrese <http://www.lidice-memorial.cz/kontakt/dokumenty/vyrocní-zpravy/> – kde je k dispozici celá tato výroční zpráva

7. TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

V roce 2018 byly v PL provedeny následující investiční akce a opravy:

Investice a údržba PL:

- kompletní výměna informačních stojanů vč. panelů na PÚ a značení budov
- obměna kancelářské techniky 2/2 etapa (monitory) v administrativní části PL
- předsezónní a posezónní servis čerpací techniky, fontán, závlah a studny u rybníka
- pravidelný servis a revize výtahů, vzduchotechniky, EZS, EPS, CCTV, hydrantů a hasicích přístrojů, IT sítě
- údržbový servis zahradní techniky a vozového parku
- údržba zeleně
- v rámci zvyšování služeb proběhlo doplnění sociálních zařízení PL o přebalovací pulty
- instalace závěsných zařízení pro užitkové vozy PL
- statický posudek objektu muzea
- projekt pro úpravu VZT administrativní části
- rozšíření okruhu EPS objektu galerie o kancelářské sklady
- vytvoření nového klíčového okruhu (GDPR okruh)
- obnova stromů na nádvoří muzea (nová výsadba – Sakury, Břízy)
- obnova stromů na parkovišti muzea (nová výsadba – Lip)

Investice a údržba v Ležákách:

- odkup pozemku od PaedDr. Klimkové
- pasport zeleně
- aktualizace architektonického projektu pro opravu zídek a hrobdomů na PÚ
- údržba zeleně, naučné stezky, příjezdové cesty, oprava oplocenek
- údržba jízdních kol
- údržba vodního zdroje-domácí vodárny

Opravy:

Lidice

- servis dopravních prostředků
- opravy osvětlení a sanitárních zařízení
- oprava stropu západního podloubí gloriety
- oprava prasklého vodovodního potrubí v budově galerie
- oprava stropů na veřejných WC v podloubí gloriety
- oprava kašny na nádvoří muzea
- oprava laku dveří muzea
- oprava střechy východního podloubí gloriety
- výmalba prostor LS
- oprava koryta pod mostkem na Lidickém potoce
- výmalba ubytovacího zařízení
- sanace základového zdiva východního podloubí gloriety
- nové svody hromosvodu objektu gloriety vč. podloubí
- nová podlahová krytina v rotundě muzea

Ležáky

- servis dopravního prostředku
- oprava zídek u muzea
- oprava nášlapnic schodů u vstupu do Minigalerie

Na úseku správy majetku bylo realizováno:

Technické zajištění všech pamětních a společenských akcí pořádaných Památníkem Lidice
výběrová řízení na nákupy zboží, služby a stavební práce, zajištění BOZP a PO na pracovišti,
řešení pojistných událostí.

8. VÝHLED ČINNOSTI NA ROK 2019

Památník Lidice v roce 2019 čeká řada aktivit, které zúročí činnosti vykonané v roce 2018. Tradičně bude pozornost věnovaná přípravě připomínek tragického vyhlazení obce Lidice a osady Ležáky.

Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice bude mít upravený web tak, aby jeho grafická podoba odpovídala současnému standardu. Téma pro rok 2019 je Chemie. Slavnostní vyhlášení proběhne ve spolupráci s Národním technickým muzeem, které spravuje stálou expozici o Chemii. Část prací bude vystavena v prostorách NTM.

Mezinárodní vědomostní soutěž Lidice pro 21. století bude procházet také změnou. V roce 2018 proběhlo výběrové řízení na dodavatele webových stránek a internetového soutěžního prostředí. V roce 2019 budou stránky zprovozněny. Zároveň proběhne propagace soutěže v Polsku tak, aby se do soutěže zapojilo co nejvíce žáků a škol z Polska. Slavnostní vyhlášení proběhne v Opavě ve spolupráci se Slezským zemským muzeem.

Práce sbírkového oddělení bude zaměřena na výzkum vzniku a vývoje pietního území a výsledky odborné práce pak budou promítnuty do péče o pietní území. Na sklonku roku 2019 bude zahájena výstava Cypřiše a sakury zpracovávající krajinářské koncepce pietních území v Lidicích, Ležákách, na Ploštině, v Hrabyni atd..

Památník Lidice se aktivně zapojí do oslav výročí 30 let svobody a to výstavou Lidice a Ležáky a rok 1989. Odkaz Památníku Lidice je také úzce spojen s výročím roku 1939, kdy začala 2. světová válka a kdy řada mužů odešla do exilu, dala se do služeb RAF, a následně se podílela na boji za svobodu Evropy a osvobození Československa. Ve spolupráci s Národním muzeem budeme v listopadu 2019 pořádat konferenci.

V oblasti správy majetku bude vypsáno výběrové řízení na údržbu zeleně pietních území v Lidicích i v Ležákách. Budou zahájeny opravy kamenných prvků na pietním území v Ležákách.

Martina Lehmannová